

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสื่อมวลชนท้องถิ่นที่เลือกศึกษาได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนแต่ละประเภท

การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาบทบาทของชาวท้องถิ่น ผู้วิจัยพบว่ายังมีบทบาทเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง ได้แก่ บทบาทในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นบทบาทที่อยู่นอกเหนือไปจากบทบาทต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดเดิม ดังนั้นจึงสามารถแบ่งบทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวออกเป็น 4 บทบาทคือ

1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์
2. บทบาทในการพัฒนา
3. บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และส่งเสริมความสามัคคี
4. บทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย

ส่วนการศึกษาประเภทของแหล่งข่าว สามารถแบ่งประเภทของแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐ
2. องค์กรปกครองท้องถิ่น
3. องค์กรธุรกิจ
4. ประชาชน

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ประกอบกัน โดยในส่วนของกรายงานผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอนคือ

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์
2. ผลการวิเคราะห์บทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนประเภทวิทยุ
3. ผลการวิเคราะห์บทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์
4. การเปรียบเทียบบทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนแต่ละประเภท

ตอนที่ 1 บทบาทของชาวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์

ตารางที่ 1 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่น จำแนกตามปริมาณเป็น อัตราร้อยละ

บทบาท	ปริมาณ (นาที)	ร้อยละ
1. การประชาสัมพันธ์	148.34	23.05
1.1 รัฐส่วนกลาง	38.51	6.03
1.2 รัฐส่วนท้องถิ่น	109.43	17.02
2. การพัฒนา	420.51	65.29
2.1 เศรษฐกิจ	173.58	27.00
2.2 สังคม	34.27	5.34
2.3 การศึกษา	17.21	2.69
2.4 สาธารณสุข	48.18	7.49
2.5 การให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย	146.47	22.77
3. การรักษาเอกลักษณ์ + ความสามัคคี	26.48	4.16
4. การส่งเสริมประชาธิปไตย	48.20	7.50
รวม	644.33	100

ตารางที่ 2 ประเภทของแหล่งข่าว จำแนกตามความถี่ของจำนวนข่าว เป็นอัตราร้อยละ

ประเภทของแหล่งข่าว	ความถี่	ร้อยละ
1. บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐ	319	82.86
1.1 ส่วนกลาง	80	20.78
1.2 ส่วนท้องถิ่น	239	62.08
2. องค์กรปกครองท้องถิ่น	7	1.82
3. องค์กรธุรกิจ	17	4.42
4. ประชาชน	42	10.91
รวม	385	100

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาบทบาทของรายการข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี จะเห็นได้ว่า

1. ลักษณะเนื้อหาของข่าวสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทในการพัฒนาเป็นอัตราส่วนมากที่สุดคือ ร้อยละ 65.29 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งในบทบาทของการพัฒนานี้ สามารถแบ่งเป็นบทบาทการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับสัดส่วนของปริมาณการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

- บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นบทบาทที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือ ร้อยละ 27.0 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด ลักษณะของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน โดยเน้นความสำคัญไปที่เศรษฐกิจการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นการรายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีทั้งเศรษฐกิจในระดับประเทศและเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ตัวอย่างของข่าว เช่น กรมประชาสัมพันธ์ประมาณกว่า 10 ล้านบาท รองรับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างกลับคืนสู่ภาคการเกษตร , จังหวัดบุรีรัมย์จัดการประกวดข้าวหอมมะลิเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกและปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิ , สถานการณ์เศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำส่งผลให้ร้านค้านิติบุคคลในจังหวัดอุบลราชธานีเลิกล้มกิจการกว่า 24 % เป็นต้น

- บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย เป็นบทบาทที่มีสัดส่วนของการนำเสนอในอันดับรองลงมา คือ ร้อยละ 22.77 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข่าวรายงานสภาพอากาศ ข่าวอุบัติเหตุ - อาชญากรรม และข่าวกีฬา ตัวอย่างของข่าว เช่น ตำรวจจราจรจังหวัดศรีสะเกษออกจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยพร้อมกับขอร้องให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด, เกิดเพลิงไหม้โรงสีข้าวที่จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

- บทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุข เป็นบทบาทที่มีสัดส่วนของการนำเสนอในอันดับที่สาม คือ ร้อยละ 7.49 โดยเนื้อหาของข่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของหน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันโรคภัยต่าง ๆ เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ รมณรงค์ให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี เป็นต้น

- บทบาทในการพัฒนาสังคม เป็นบทบาทที่มีสัดส่วนของการนำเสนอในอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 5.34 โดยเนื้อหาของข่าวโดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาสีงแวดล้อม และการช่วยเหลือกันในสังคม ตัวอย่างของข่าว เช่น ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี ทำพิธีอัญเชิญพระราชนิพนธ์พิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต

จากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการร่วมกันรักษาป่า, ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกันบริจาคสิ่งของเพื่อร่วมงานกาชาด เป็นต้น

- บทบาทในการพัฒนาการศึกษา เป็นบทบาทที่มีปริมาณการนำเสนอในอันดับสุดท้ายของบทบาทในการพัฒนา คือร้อยละ 2.69 โดยเนื้อหาของข่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการของหน่วยงานในแวดวงการศึกษา และยังมีเนื้อหาของข่าวในลักษณะที่เป็น การให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ปรากฏให้เห็นบ้างเล็กน้อย ตัวอย่างของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาการศึกษา เช่น สารคดีข่าวเรื่องประโยชน์ของฟางข้าวหลังจากการเก็บเกี่ยว , สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จังหวัดอุบลราชธานี จัดอบรมหลักสูตร Mini - MBA และเปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ เป็นต้น

2. เมื่อพิจารณาถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนถึงบทบาทในการประชาสัมพันธ์ จะพบว่าเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวมีสัดส่วนมากเป็นอันดับที่สองรองจากบทบาทในการพัฒนา คือร้อยละ 23.05 ซึ่งข่าวในลักษณะดังกล่าวมีเนื้อหาหลักในการมุ่งประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีกับบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐ และเนื้อหาของข่าวโดยส่วนใหญ่ จะเป็นการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมหรือผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐ โดยแบ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 6.03 และการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนท้องถิ่น อีกร้อยละ 17.02 ตัวอย่างของข่าวในลักษณะดังกล่าว เช่น ผู้ตรวจราชการจากสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ตรวจเยี่ยมโครงการทับทิมสยาม ที่จังหวัดศรีสะเกษ (ประชาสัมพันธ์บุคคลในสังกัดรัฐส่วนกลาง) และ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานในพิธีทำบุญตักบาตรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ (ประชาสัมพันธ์บุคคลในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น)

3. เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นเนื้อหาที่มี สัดส่วนของเวลาอยู่ในอันดับรองจากเนื้อหาที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ คือ ร้อยละ 7.50 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยลักษณะเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏ มักเป็นการรายงานข่าว เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ซึ่งมีทั้งการเมืองในระดับท้องถิ่น และการเมืองในระดับประเทศ ตัวอย่างของข่าว เช่น เลขาธิการพรรคเอกภาพแสดงความคิดเห็นในกรณีที่มีข่าวว่าจะมีการรวมตัวกันของพรรคความหวังใหม่และพรรคชาติพัฒนา , จังหวัดอุบลราชธานีทำการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นต้น สำหรับเนื้อหาของข่าวที่เป็น การส่งเสริมระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นการสะท้อนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นเนื้อหาที่ปรากฏให้เห็นเพียงเล็กน้อย เช่น ข่าวนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

จังหวัดสุรินทร์ชุมนุมประท้วงการขึ้นค่าเล่าเรียน ส่วนลักษณะของข่าวที่เป็นเรื่องร้องเรียนการทำงานของรัฐจากประชาชน หรือข่าวในลักษณะที่เป็นการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เป็นข่าวที่ไม่ปรากฏให้เห็นเลยในรายการข่าวท้องถิ่นทางโทรทัศน์

4. เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และส่งเสริมความสามัคคีในท้องถิ่น เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4.16 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว มักจะเป็นข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น อำเภอทุ่งศรีอุดมจัดงานประเพณีแข่งว่าวเป่าโหวดประจำปี 2540 , อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ จัดประเพณีบุญข้าวกำ หรือข้าวปรีวาสกำ , ราษฎรบ้านจันตะโนน จังหวัดอุบลราชธานี ร่วมกันประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญข้าว ก่อนนำขึ้นฉางข้าว เป็นต้น

5. จากการศึกษาถึงประเภทของแหล่งข่าวที่ปรากฏในรายการข่าวท้องถิ่นทางโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐ เป็นแหล่งข่าวที่มีความถี่ของจำนวนข่าวมากที่สุด คือ ร้อยละ 82.65 ของจำนวนความถี่ของข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 20.73 และ บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น อีกร้อยละ 61.92 ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวท้องถิ่นที่น่าเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นหน่วยงานหรือบุคคลของรัฐมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลหรือหน่วยงานราชการในส่วนท้องถิ่น ซึ่งมักจะเป็นข้าราชการระดับสูงในท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด , สาธารณสุขจังหวัด , เกษตรจังหวัด , ศึกษาธิการจังหวัด , นายอำเภอ เป็นต้น

แหล่งข่าวที่มีความถี่ในอันดับรองลงมาได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นภาคประชาชน คือร้อยละ 10.91 แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ ร้อยละ 4.42 และแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 1.82 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า แหล่งข่าวต่าง ๆ ดังกล่าวมีสัดส่วนความถี่ที่น้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวท้องถิ่นให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวในภาครัฐเป็นหลัก ในขณะที่แหล่งข่าวในภาคอื่น ๆ กลับได้รับความสนใจเพียงเล็กน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีสัดส่วนความถี่เพียงร้อยละ 1.82 เท่านั้น

เมื่อหันมาพิจารณาถึงแหล่งข่าวที่อยู่ในภาคประชาชน ผลการศึกษาพบว่า แหล่งข่าวดังกล่าวมีทั้งในลักษณะที่เป็นกลุ่มบุคคล และปัจเจกบุคคล ซึ่งมาจากหลากหลายสาขาอาชีพ เช่น

กลุ่มแม่บ้าน , นักเรียน , นักกีฬา , ชาวบ้าน ฯลฯ แต่โดยส่วนใหญ่แหล่งข่าวที่เป็นเกษตรกร มักจะปรากฏให้เห็นค่อนข้างมากที่สุด

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจนั้น พบว่า จะได้รับการรายงานถึงในข่าวในกรณีแหล่งข่าวดังกล่าวได้ประกอบกิจกรรมที่เป็นคุณประโยชน์กับสังคม หรือเป็นแหล่งข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของข่าว เช่น ข่าวเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ที่มีการสัมภาษณ์บุคคลในหน่วยงานธุรกิจ เป็นต้น

ส่วนแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่ได้รับการรายงานถึงในข่าวนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับสูง เช่น นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนแหล่งข่าวที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับล่าง เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล , กำนัน , ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นแหล่งข่าวที่ปรากฏให้เห็นน้อยมาก หรือไม่ปรากฏให้เห็นเลย ในรายการข่าวท้องถิ่นทางโทรทัศน์

ปัจจัยที่ส่งผลให้ลักษณะเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่น่าเสนอใน “ รายการข่าวท้องถิ่น ” ทางโทรทัศน์ มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานและบุคคลในสังกัดของรัฐ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 23.05 และมีแหล่งข่าวที่สะท้อนเสียงของบุคคลและหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวสูงที่สุดถึงร้อยละ 82.86 นั้น เนื่องมาจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี เป็นสถานีในสังกัดของกรมประชาสัมพันธ์ นโยบายในการบริหารงานจึงต้องขึ้นตรงกับกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งก็คือการทำประชาสัมพันธ์ของรัฐโดยใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อผลิตรายการในรูปแบบของรายการข่าวและรายการอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดภาพพจน์และความเข้าใจที่ดีต่อรัฐบาล ดังนั้นลักษณะของข่าวที่ปรากฏจึงมีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการมุ่งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับหน่วยงานราชการและบุคคลในต้นสังกัด และหลักเกณฑ์ที่สำคัญประการหนึ่งในการคัดเลือกข่าวของทางสถานี ฯ ก็คือ การให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นส่วนราชการ ดังนั้นจึงสอดคล้องกับผลการศึกษาถึงประเภทของแหล่งข่าวที่พบว่าแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐมีสัดส่วนความถี่มากที่สุด และจากผลการศึกษาที่พบว่าแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น มีสัดส่วนความถี่น้อยที่สุด คือร้อยละ 1.82 ของจำนวนความถี่โดยรวม อีกทั้งระดับของแหล่งข่าวที่ถูกรายงานถึงนั้นก็ยังคงจำกัดวงอยู่เฉพาะสายการบริหารระดับสูง ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบของการรวมศูนย์อำนาจทางการสื่อสารที่ยังไม่กระจายไปทั่วถึงระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างของการบริหารประเทศที่มีลักษณะของการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และแม้ว่าแหล่งข่าวที่เป็นรัฐส่วนท้องถิ่นจะมีความถี่สูงที่สุด แต่บุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวก็ได้รับนโยบายการบริหารงานมาจากส่วนกลาง ดังนั้นแบบแผนหรือทิศทางข่าวของข่าวสารในรายการข่าวท้องถิ่นที่น่าเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี จึงมีลักษณะที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากรัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ

จากการศึกษาถึงรูปแบบการนำเสนอของรายการข่าวท้องถิ่น พบว่ามีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นทางการ โดยผู้ประกาศข่าวใช้ภาษากลางในการรายงานข่าว ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่สอดคล้องกับภาษาของคนในท้องถิ่น ความรู้สึกเป็นกันเองระหว่างผู้ชมจึงน่าจะมีน้อย และบ่อยครั้งที่ผู้ประกาศข่าวจะอ่านข่าวแบบผิด ๆ ถูก ๆ ลักษณะดังกล่าวนี้อาจส่งผลให้ความน่าสนใจของรายการข่าวท้องถิ่นมีลดน้อยลงไป นอกจากนี้จากการศึกษาถึงระดับของข่าวที่นำเสนอในรายการข่าวท้องถิ่น ยังพบว่าเนื้อหาของข่าวมีทั้งข่าวในระดับท้องถิ่นและข่าวในระดับประเทศ ซึ่งเนื้อหาของข่าวในระดับประเทศนั้น มักจะเป็นข่าวการเมืองและข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งเป็นข่าวที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบกับประชาชนน้อยกว่าการนำเสนอข่าวสารในระดับของท้องถิ่น และเมื่อศึกษาถึงข่าวในระดับท้องถิ่นยังพบว่ารายการข่าวท้องถิ่นให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นข้าราชการและหน่วยงานราชการมากที่สุด ในขณะที่แหล่งข่าวที่เป็นภาคประชาชนกลับได้รับความสนใจเพียงเล็กน้อย ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากจะสะท้อนให้เห็นความเหลื่อมล้ำทางการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชน ยังขัดแย้งกับหลักการหรือแนวคิดในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนท้องถิ่น ตามที่ พิศิษฐ์ ชวาลารวัช ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนท้องถิ่น ควรนำเสนอเรื่องราวและปัญหาของคนท้องถิ่น เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นหลัก ทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ ระดับวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน (พิศิษฐ์ ชวาลารวัช, 2531)

ดังนั้นรายการข่าวท้องถิ่นจึงควรให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาหรือข่าวสารเหตุการณ์ในท้องถิ่นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรให้ความสำคัญกับข่าวสารของประชาชนให้มากขึ้น และลดความสำคัญของแหล่งข่าวที่เป็นข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้น้อยลง เพื่อเป็นการกระจายอำนาจทางการสื่อสารและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิด หรือความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง

หากพิจารณาถึงสัดส่วนของเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศรายการต่าง ๆ ที่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ดำเนินการผลิตเองหรือที่เรียกว่า “รายการในระดับท้องถิ่น” จะพบว่ามีสัดส่วนเวลาของรายการในระดับดังกล่าวเพียง 12 ชั่วโมง 35 นาที ต่อสัปดาห์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 9.25 ของเวลาที่ใช้ในการออกอากาศทั้งหมด ส่วนเวลาที่เหลืออีกร้อยละ 90.75 เป็นเวลาสำหรับการถ่ายทอดรายการจากส่วนกลาง สำหรับรายการข่าวท้องถิ่นนั้น ได้รับการนำเสนอในสัดส่วนของเวลา คือ 30 นาทีต่อวัน ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 3 ของเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศทั้งหมด ลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานีจะเป็นสถานีโทรทัศน์ในท้องถิ่น แต่

กลับนำเสนอรายการจากส่วนกลางมากกว่ารายการของท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมีการปฏิรูปสถาบันวิทยุโทรทัศน์ในเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ ให้เป็นสถานที่ผลิตรายการเพื่อคนดูคนฟังของสถานีนั้น ๆ เป็นหลัก และถ่ายถอดรายการจากส่วนกลางให้น้อยกว่าเวลาของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ประชาชนในภูมิภาคมีทางเลือกฟังและชมรายการมากขึ้น และมีช่องทางข่าวสารในภูมิภาคของตนเอง ซึ่งนับเป็นการส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข่าวสารที่กระจายออกไปกว้างขวางขึ้น และเสริมสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมแก่ภูมิภาคด้วย (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ , 2539)

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดในด้านงบประมาณและบุคลากร เนื่องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เป็นสถานีของรัฐ ซึ่งมีงบประมาณในการบริหารงานที่ค่อนข้างจำกัด ดังนั้นจึงส่งผลให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีด้านงานข่าว หรือการปรับปรุงเทคนิคการผลิตรายการต่าง ๆ จึงต้องถูกจำกัดตามไปด้วย ประกอบกับปัญหาในเรื่องของบุคลากรที่มีจำนวนน้อยและต้องทำหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน และบุคลากรส่วนใหญ่ก็ไม่ใช่ผู้ที่จบการศึกษาทางด้านสื่อสารมวลชนโดยตรง การทำงานข่าวจึงต้องอาศัยการเรียนรู้และการฝึกฝนเป็นสำคัญ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาและความเข้าใจในหลักการทำงานข่าวนานกว่าผู้ที่จบการศึกษาในด้านดังกล่าวมาโดยตรง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลทำให้รายการข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี ยังมีรูปแบบของการนำเสนอข่าวที่ยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร

“ ปัญหาด้านงบประมาณเป็นปัญหาหลักของสถานีฯ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีราคาแพงมาก ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ แต่งบประมาณมีไม่เพียงพอ ทำให้เราไม่สามารถแข่งขันกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้ เพราะเครื่องมือเราไม่ทันสมัย และเทคโนโลยีเราก็ไม่ทันเค้า บุคลากรของเราก็มีน้อย ต้องรอบรู้งานทุกอย่าง แต่ก็ไม่รู้จริง ต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นเวลานานมาก พอทำงานเก่งก็ขอย้าย ที่ฝึกฝนมากก็ไม่ได้ใช้ คิดว่ารายการข่าวท้องถิ่นยังไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้อย่างเต็มที่ เพราะถูกจำกัดด้วยเวลาและบุคลากร การเสนอข่าวเวลาเรามีแค่นี้ คนเรามีแค่นี้ เราก็ทำได้แค่นี้ ”

(รัตนา เจริญศักดิ์, สัมภาษณ์, 6 ก.พ. 41)

จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อลักษณะเนื้อหา และลักษณะการนำเสนอข่าวในรายการข่าวท้องถิ่น ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี โดยปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร ถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เนื้อหาของข่าวท้องถิ่นมีลักษณะเป็น

การมุ่งเน้นการสร้างภาพพจน์ให้กับบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ส่วนปัจจัยในด้านข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและบุคลากร ก็เป็นปัจจัยอีกประการที่ส่งผลให้ลักษณะของการนำเสนอข่าว ในรายการข่าวท้องถิ่น ยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร

และจากแบบแผนการสื่อสารที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากรัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบายเป็นหลัก ทิศทางการสื่อสารในรายการข่าวท้องถิ่นจึงมีลักษณะเป็นแบบ Top - Down นั่นคือ รัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบาย เป็นผู้ใช้สื่อมวลชนท้องถิ่นเพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นลักษณะเนื้อหาของข่าวสารจึงถูกกำหนดมาจากนโยบายขององค์กรผู้ผลิตมากกว่าที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และประชาชนในท้องถิ่นกลับมีสถานะเป็นเพียงผู้รับฟังหรือผู้ปฏิบัติตามนโยบายเท่านั้น และภายใต้ทิศทางการสื่อสารแบบ Top - Down นี้ รายการข่าวท้องถิ่นก็ได้แสดงบทบาทในการพัฒนาเป็นสำคัญ ในขณะที่บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และส่งเสริมความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นบทบาทที่เห็นได้น้อยในรายการข่าวท้องถิ่นทางโทรทัศน์

ตอนที่ 2 บทบาทของข้าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง

ตารางที่ 3 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข้าวท้องถิ่น จำแนกตามปริมาณ เป็นอัตราร้อยละ

บทบาท	ชาวบ้านเขา		ข่าวภูมิภาคอีสานใต้		ข้าวท้องถิ่น	
	ปริมาณนาที่	ร้อยละ	ปริมาณนาที่	ร้อยละ	ปริมาณนาที่	ร้อยละ
1. การประชาสัมพันธ์	114.25	18.36	33.47	18.33	72.08	25.50
1.1 รัฐส่วนกลาง	4.33	0.73	5.48	3.15	9.40	3.42
1.2 รัฐส่วนท้องถิ่น	109.52	17.63	27.59	15.18	62.28	22.08
2. การพัฒนา	429.43	68.96	124.07	67.35	181.45	64.26
2.1 เศรษฐกิจ	100.50	16.18	55.11	29.94	60.21	21.34
2.2 สังคม	35.11	5.65	5.19	2.89	26.36	9.40
2.3 การศึกษา	9.58	1.60	2.45	1.49	6.14	2.20
2.4 สาธารณสุข	32.48	5.26	20.57	11.37	26.02	9.20
2.5 การให้ข้อมูล + เตือนภัย	250.56	40.27	39.55	21.66	62.32	22.11
3. รักษาเอกลักษณ์ + สัมคคี	68.49	11.04	8.15	4.48	17.10	6.07
4. ส่งเสริมประชาธิปไตย	10.14	1.64	18.08	9.84	11.47	4.17
รวม	623.11	100	184.17	100	282.50	100

ตารางที่ 4 ประเภทของแหล่งข่าว จำแนกตามความถี่ของจำนวนข่าวเป็นอัตราร้อยละ

ประเภทของแหล่งข่าว	ข่าวบ้านเขา		ข่าวภูมิภาคอีสานใต้		ข่าวท้องถิ่น	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. บุคคล + หน่วยงานในสังกัดรัฐ	368	72.87	98	89.09	152	87.86
1.1 ส่วนกลาง	4	0.79	14	12.73	13	7.51
1.2 ส่วนท้องถิ่น	364	72.08	84	76.36	139	80.35
2. องค์กรปกครองท้องถิ่น	31	6.14	6	5.45	6	3.47
3. องค์กรธุรกิจ	7	1.39	2	1.82	4	2.31
4. ประชาชน	99	19.60	4	3.64	11	6.36
รวม	505	100	110	100	173	100

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียงทั้ง 3 รายการ ได้แก่ รายการข่าวบ้านเฮา รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และ รายการข่าวท้องถิ่น ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. รายการข่าวบ้านเฮา

1.1 เนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาเป็นเนื้อหาที่มีปริมาณของเวลาในการนำเสนอมากที่สุด คือร้อยละ 68.96 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย เป็นเนื้อหาที่ปรากฏมากที่สุดในบทบาทของการพัฒนา คือ ร้อยละ 40.27 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ปัจจัยที่ทำให้มีเนื้อหาที่แสดงบทบาทดังกล่าวที่สุด ก็เนื่องมาจากรายการข่าวบ้านเฮาเป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ แจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางรายการได้ เนื้อหาของข่าวที่ปรากฏจึงมักเป็นข่าวประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ และข่าวที่ประชาชนฝากแจ้งผ่านทางรายการ นอกจากนี้รายการข่าวบ้านเฮายังมีการนำเสนอข่าวการรายงานสภาพจราจรและการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร และการเสนอข่าวรายงานสภาพอากาศเป็นประจำทุกวัน ดังนั้นจึงทำให้รายการข่าวบ้านเฮามีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยมากที่สุด ซึ่งตัวอย่างของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าว เช่น สำนักงานประปาจังหวัดอุบลฯ จะงดจ่ายน้ำเพื่อทำความสะอาดถังตกตะกอน , สภาพจราจรติดขัดในถนนอุปราชมวิเวณวงเวียนน้ำพุ ขอให้ผู้ขับซึ่หลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน , คุณยายโพธิ์ ศรีแสง ถึงแก่กรรม เจ้าภาพขอเชิญแขกร่วมฝังสวดพระอภิธรรม เป็นต้น

เนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทของการพัฒนาในอันดับรองลงมา ได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจ ร้อยละ 16.18 , การพัฒนาสังคม ร้อยละ 5.65, การพัฒนาการสาธารณสุข ร้อยละ 5.26 และการพัฒนาการศึกษา ร้อยละ 1.60 ตามลำดับ ตัวอย่างของข่าวที่แสดงบทบาทในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แก่

- สำนักงานเกษตรอำเภอโขงเจียม จัดอบรมสิ่งประดิษฐ์จากรงใหม่ เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านและเกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น (การพัฒนาเศรษฐกิจ)
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาจังหวัดอุบลฯ ขอความร่วมมือจากประชาชนให้ช่วยกันดูแลรักษาถนน เพราะเป็นสมบัติของทุกคน (การพัฒนาสังคม)
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลฯ เตือนให้ประชาชนระวังโรคท้องร่วงที่กำลังระบาดในช่วงเทศกาลปีใหม่ (การพัฒนาสาธารณสุข)
- กองอำนวยการโครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ บอกวิธีการทำฝายกั้นน้ำ เพื่อให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองในการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง (การพัฒนาการศึกษา)

1.2 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการประชาสัมพันธ์ เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนในการนำเสนอมากเป็นอันดับที่สองรองจากเนื้อหาที่แสดงบทบาทในการพัฒนา คือ ร้อยละ 18.36 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็น เนื้อหาที่แสดงบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 0.73 และบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 17.63 ตัวอย่างของข่าวในลักษณะดังกล่าว เช่น กรมราชทัณฑ์ จัดงาน “ 82 ปีกรมราชทัณฑ์ ” ที่สวนอัมพร (ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงานรัฐจากส่วนกลาง) และ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบล ฯ เป็นประธานในงานศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ (ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของบุคคลในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น)

1.3 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของปริมาณการนำเสนออยู่ในลำดับที่สาม คือ ร้อยละ 11.04 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวมักจะเป็นข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น การประกอบกิจกรรมทางศาสนา และการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสามัคคีของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมที่ได้รับรายงานเป็นข่าวนั้นมีทั้งกิจกรรมในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ รวมไปถึงกิจกรรมในระดับชุมชนท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ชมรมหมอลำหมอละคร่วมจัดนิทรรศการและการแสดงในงานกาชาดประจำปี , วัดสุปฏิญาราม จังหวัดอุบลฯ ขอเชิญประชาชนร่วมสรงน้ำพระเพื่อเป็นสิริมงคลเนื่องในโอกาสเทศกาลขึ้นปีใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงมะแร่งจัดงานประเพณีการแข่งขันเรือยาว เป็นต้น

1.4 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนในการนำเสนอที่น้อยที่สุด คือร้อยละ 1.64 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวมักจะเป็นการรายงานกิจกรรมของหน่วยงานราชการในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานหรือการปกครองในส่วนท้องถิ่น เช่น อำเภอเมืองอุบลฯ จะทำการปรับปรุงทะเบียนบ้านและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ จังหวัดอุบล ฯ จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นต้น

1.5 จากการศึกษาถึงประเภทของแหล่งข่าวที่ปรากฏในรายการข่าวบ้านเฮา พบว่าแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ เป็นแหล่งข่าวที่มีความถี่ของจำนวนข่าวมากที่สุด คือร้อยละ 72.87 ของจำนวนความถี่โดยรวม ซึ่งแบ่งเป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 0.79 และบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 72.08

ส่วนแหล่งข่าวที่ปรากฏในอันดับรองลงมาได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นประชาชน คิดเป็นร้อยละ 19.60 , แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 6.14 และแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ เป็นแหล่งข่าวที่ปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.39 เท่านั้น จะเห็นได้ว่า รายการข่าว บ้านเฮาให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ในสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นความสนใจไปที่บุคคลหรือหน่วยงานราชการในส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก อย่างไรก็ตามสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนก็ ปรากฏให้เห็นพอสมควร ดังนั้นรายการข่าวบ้านเฮาก็นับได้ว่าเป็นรายการที่สามารถสะท้อนเสียง ของประชาชนในท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง

2. รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้

2.1 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของปริมาณ ในการนำเสนอมากที่สุด คือร้อยละ 67.35 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาที่ แสดงบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นเนื้อหาที่มีปริมาณมากที่สุด คือร้อยละ 29.94 ตัวอย่างของข่าว เช่น ประธานชมรมโรงสีข้าว จังหวัดบุรีรัมย์กล่าวว่า แนวโน้มราคาข้าวหอมมะลิ จะปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดโลก , จังหวัดยโสธรเตรียมเปิดตลาดนัด ของดีเมืองยศ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในภาวะเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำ ฯลฯ

เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทของการพัฒนาในอันดับรองลงมา ได้แก่ การให้ข้อมูล ข่าวสารและการเตือนภัย ร้อยละ 21.66 , การพัฒนาการสาธารณสุข ร้อยละ 11.37 , การ พัฒนาสังคม ร้อยละ 5.19 และการพัฒนาการศึกษา ร้อยละ 2.45 ตามลำดับ ตัวอย่างของ ข่าวที่แสดงบทบาทต่าง ๆ ข้างต้น ได้แก่

- เกิดอุบัติเหตุรถทัวร์ชนกับรถเก๋งที่จังหวัดศรีสะเกษ มีผู้เสียชีวิต 9 ราย และบาดเจ็บ 30 ราย (การให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย)
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี รายงานถึงสถานการณ์โรคเอดส์ในจังหวัดว่า ยังอยู่ในสภาวะที่น่าเป็นห่วง (การพัฒนาการสาธารณสุข)
- จังหวัดอุบลราชธานีกำลังประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงขอความร่วมมือจากประชาชนทุกคนให้ช่วยกันแก้ไขปัญหา (การพัฒนาสังคม)
- โรงเรียนบ้านทุ่งวิทยาคม จังหวัดนครพนม จัดโครงการบ้านทุ่งวิทยาคมกับสารสนเทศ โดยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (การพัฒนาการศึกษา)

2.2 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการประชาสัมพันธ์ เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของปริมาณการนำเสนอมากเป็นอันดับที่สองรองจากเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา คือร้อยละ 18.33 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็นบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 3.15 และ บุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 15.18 ตัวอย่างของข่าวในลักษณะดังกล่าว ได้แก่ กองทัพอากาศที่ 2 ร่วมกับกองอำนาจการรักษาความมั่นคง จัดแข่งขันวิ่งมินิมาราธอน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ (ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงานรัฐส่วนกลาง) และ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี ต้อนรับผู้บริหารคนใหม่ (ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของบุคคลในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น)

2.3 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของการนำเสนอในลำดับที่ 3 คือ ร้อยละ 9.84 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งลักษณะเนื้อหาของข่าวส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และการบริหารในส่วนท้องถิ่น ตัวอย่างของข่าวที่แสดงบทบาทในลักษณะดังกล่าว เช่น จังหวัดศรีสะเกษจัดประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อเลือกตั้งประธาน รองประธาน และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ จังหวัดบุรีรัมย์แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากเกิดปัญหาความขัดแย้งขณะเลือกตั้ง เป็นต้น

2.4 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคี เป็นเนื้อหาที่ปริมาณการนำเสนอที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4.48 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอส่วนใหญ่เป็นเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งระดับของกิจกรรมในข่าวส่วนมากจะเป็นกิจกรรมในระดับจังหวัด แต่ก็มีกิจกรรมในระดับอำเภอปรากฏให้เห็นอยู่บ้างเล็กน้อย ตัวอย่างของข่าว เช่น จังหวัดศรีสะเกษจัดการแสดงแสง สี เสียง “ ปราสาทสระกำแพง ” เพื่อเผยแพร่เอกลักษณ์ของจังหวัด และเป็นการต้อนรับกีฬาอีสปอร์ต และ อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี จัดงานประเพณีแข่งว่าว เป่าโหวด เพื่ออนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น

2.5 ประเภทของแหล่งข่าวที่ถูกอ้างอิงถึงมากที่สุดในรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 89.09 ของจำนวนความถี่ของ

ข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 12.73 และบุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 76.36

แหล่งข่าวที่ได้รับการอ้างอิงถึงในลำดับรองลงมาได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยคิดเป็นร้อยละ 5.45 และ แหล่งข่าวที่เป็นประชาชน ร้อยละ 3.64 ตามลำดับ ส่วนแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ เป็นแหล่งข่าวที่ถูกอ้างอิงถึงน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.82 ของจำนวนความถี่ของข่าวทั้งหมด จะเห็นได้ว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีความถี่ของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ในสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่นๆ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด ในขณะที่แหล่งข่าวประเภทอื่นๆ กลับได้รับความสนใจเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. รายการข่าวท้องถิ่น

3.1 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการพัฒนา เป็นเนื้อหาที่มีปริมาณการนำเสนอมากที่สุด คือ ร้อยละ 64.26 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของการนำเสนอมากที่สุด คือ ร้อยละ 22.11 ซึ่งเนื้อหาของข่าวโดยส่วนใหญ่จะเป็นข่าวประกาศในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ตัวอย่างของข่าว เช่น จังหวัดอุบลราชธานีขอเชิญร่วมงานกาชาดและงานปีใหม่ประจำปี 2540 (การให้ข้อมูลข่าวสาร) , สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี ออกให้บริการนอกสถานที่ในการทำหมันและฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ให้ข้อมูลข่าวสาร) และ ตำรวจจังหวัดศรีสะเกษออกจับกุมผู้ขับขีรถยนต์ที่ฝ่าฝืนไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (ให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย) เป็นต้น

สำหรับสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เรียงตามลำดับได้แก่ บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.31 , บทบาทในการพัฒนาสังคม ร้อยละ 9.40 , บทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุข ร้อยละ 9.20 และอันดับสุดท้าย ได้แก่ บทบาทในการพัฒนาการศึกษา ร้อยละ 2.20 ซึ่งตัวอย่างของข่าวที่สะท้อนบทบาทต่าง ๆ ดังกล่าวได้แก่

- เทศบาลเมืองอุบลฯ เตรียมฟื้นฟูหาดวัดใต้ ซึ่งเคยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด เพื่อต้อนรับปีอะเมซิ่งไทยแลนด์ (การพัฒนาเศรษฐกิจ)
- สำนักงานสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน จังหวัดยโสธร ขอความร่วมมือจากนายจ้างในการอนุญาตให้แรงงานเด็กไปร่วมงานวันเด็กแห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมสิทธิของเด็ก และจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงานเด็ก ในงานด้วย (การพัฒนาสังคม)

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี เตือนประชาชนให้ระวังโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ในสภาพอากาศที่กำลังหนาวเย็น (การพัฒนาการสาธารณสุข)
- เทศบาลเมืองอุบล ฯ เข้าร่วมโครงการการประกวดความก้าวหน้าทางวิชาการ ที่จังหวัดร้อยเอ็ด (การพัฒนาการศึกษา)

3.2 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ เป็นเนื้อหาที่มีปริมาณการนำเสนอมากเป็นอันดับที่สองรองจากเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา คือร้อยละ 25.50 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็น บทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนกลาง ร้อยละ 3.42 และบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 22.08 ตัวอย่างของข่าวในลักษณะดังกล่าว เช่น นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติที่จังหวัดศรีสะเกษ (ประชาสัมพันธ์บุคคลในสังกัดรัฐส่วนกลาง) และ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ออกเยี่ยมเยียนพบปะผู้บริหารโรงเรียน ที่อำเภอเขมราฐ (ประชาสัมพันธ์บุคคลในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น) เป็นต้น

3.3 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคี เป็นเนื้อหาที่มีปริมาณการนำเสนอในอันดับที่สาม คือร้อยละ 6.07 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าวมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เช่น จังหวัดอุบลราชธานีส่งตัวแทนพรรษา และขบวนฟ้อนรำ เข้าร่วมในงานอะเมซิ่ง ไทยแลนด์ ที่กรุงเทพมหานคร , อำเภอทุ่งศรีอุดม จัดงานประเพณีแข่งว่าวเป่าโหวด เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นต้น

3.4 เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของการนำเสนอที่น้อยที่สุด คือร้อยละ 4.17 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารราชการในส่วนท้องถิ่น และการปกครองในระดับท้องถิ่น เช่น กิ่งอำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี จัดการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล , นายกานต์ กัลปิตินันท์ ได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

3.5 แหล่งข่าวที่ปรากฏให้เห็นมากที่สุดในการข่าวท้องถิ่น ได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ คือร้อยละ 87.86 ของจำนวนความถี่ของข่าวโดยรวม โดยแบ่งเป็นแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนกลาง ร้อยละ 7.51 และบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80.35 จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการ

ข่าวท้องถิ่นให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นส่วนราชการมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลหรือหน่วยงานราชการในส่วนท้องถิ่น

สำหรับแหล่งข่าวที่มีความถี่ในอันดับรองลงมาได้แก่ แหล่งข่าวที่เป็นประชาชน คือร้อยละ 6.36 และ แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 3.47 ส่วนแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ เป็นแหล่งข่าวที่มีความถี่น้อยที่สุด คือร้อยละ 2.31 จะเห็นได้ว่า รายการข่าวท้องถิ่นให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐในสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เสียงของประชาชน องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรธุรกิจ เป็นเสียงที่ถูกสะท้อนออกมาได้น้อยมากในรายการข่าวท้องถิ่น ในขณะที่เสียงของฝ่ายรัฐ กลับถูกสะท้อนออกมาได้อย่างมากที่สุด

4. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของข่าวท้องถิ่น ที่นำเสนอในรายการข่าวทางวิทยุ ทั้ง 3 รายการ

4.1 ข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในรายการข่าวทางวิทยุทั้ง 3 รายการ มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทของการพัฒนา ในสัดส่วนที่มากที่สุด เหมือนกันทั้ง 3 รายการ โดยรายการข่าวบ้านเฮามีปริมาณของเนื้อหาที่แสดงบทบาทดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 68.96 รองลงมาคือรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ร้อยละ 67.35 และรายการข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 64.26 ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาถึงบทบาทในด้านต่าง ๆ ของการพัฒนา จะพบว่า รายการข่าวบ้านเฮา และรายการข่าวท้องถิ่น มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยมากที่สุด คือร้อยละ 40.27 และ 22.11 ตามลำดับ ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ร้อยละ 29.94

เป็นที่น่าสังเกตว่า รายการข่าวบ้านเฮามีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยในสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับอีกสองรายการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก รายการข่าวบ้านเฮา เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ แจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางรายการได้ และมีข่าวการรายงานสภาพการจราจรและการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่นไม่มีการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว ดังนั้นรายการข่าวบ้านเฮา จึงมีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยมากกว่ารายการอื่น ๆ

นอกจากรายการข่าวบ้านเฮาจะมีเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยในสัดส่วนมากที่สุดแล้ว ลักษณะเนื้อหาของข่าวดังกล่าวยังมีความโดดเด่นและ

หลากหลายกว่ารายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น นั่นคือ นอกจากรายการข่าวบ้านเฮาจะมีข่าวประกาศจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในท้องถิ่นแล้ว ยังมีเนื้อหาของข่าวในลักษณะที่เป็นการให้บริการแก่ชุมชนท้องถิ่นสูงกว่าอีกสองรายการ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสใช้รายการดังกล่าวเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ได้ ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่นนั้น กลับมีเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยในรูปแบบที่เป็นข่าวประกาศแจ้งความจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นหลัก ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงทิศทางของการสื่อสารที่ถูกกำหนดมาจากเบื้องบนซึ่งได้แก่ฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นหากจะพิจารณาถึงการทำหน้าที่ในการเป็นสื่อมวลชนสำหรับบริการข่าวสารแก่ชุมชนท้องถิ่นแล้ว รายการข่าวบ้านเฮาก็น่าที่จะเป็นรายการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้มากกว่ารายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนถึงบทบาทในการพัฒนาการศึกษา จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของข่าวดังกล่าวเป็นเนื้อหาที่มีปริมาณการนำเสนอน้อยที่สุดในรายการข่าวทางวิทยุทั้งสามรายการ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการทั้งสามให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเป็นการส่งเสริมหรือการพัฒนาการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อศึกษาถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่มีบทบาทดังกล่าวนั้น พบว่า รายการข่าวท้องถิ่นและรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ มีเนื้อหาของข่าวใกล้เคียงกัน และในบางครั้งก็เป็นข่าวเดียวกัน โดยมักจะเป็นข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการของหน่วยงานในแวดวงการศึกษา ส่วนรายการข่าวบ้านเฮานั้น มีทั้งข่าวในลักษณะที่เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ และข่าวในลักษณะที่เป็นการให้ความรู้หรือให้การศึกษากับประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ด้วย

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ, การพัฒนาสังคม และการพัฒนาการสาธารณสุข พบว่ารายการข่าวทั้งสามรายการมีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน คือ บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจด้านการเกษตร บทบาทในการพัฒนาสังคม ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และบทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุข ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเกี่ยวกับการเตือนให้ระวังโรคภัยต่าง ๆ และการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค นอกจากนี้ยังพบว่าบ่อยครั้งที่รายการข่าวทั้งสามจะนำเสนอข่าวเดียวกัน จะแตกต่างกันก็ตรงที่การให้น้ำหนักความสำคัญของข่าว เช่น ความยาวของข่าว ความถี่หรือจำนวนครั้งของการนำเสนอ เท่านั้น

4.2 เนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ เป็นเนื้อหาที่มีสัดส่วนของการนำเสนอในอันดับที่สองรองจากเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา เหมือนกันในรายการข่าววิทยุทั้งสาม

รายการ โดยรายการข่าวท้องถิ่น มีปริมาณของเนื้อหาที่แสดงบทบาทดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 25.50 รองลงมาได้แก่รายการข่าวบ้านเฮา ร้อยละ 18.36 และรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ร้อยละ 18.33 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ารายการข่าวท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์รัฐมากที่สุด ในขณะที่รายการข่าวบ้านเฮาและรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ให้ความสำคัญกับข่าวในลักษณะดังกล่าวน้อยกว่าและมีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันเท่าใด

เมื่อพิจารณาถึงระดับของหน่วยงานที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า รายการข่าวบ้านเฮา มีเนื้อหาของข่าวที่เป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลางเพียงร้อยละ 0.73 ในขณะที่รายการข่าวท้องถิ่น และรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ มีสัดส่วนของข่าวดังกล่าว ร้อยละ 3.42 และ 3.15 ตามลำดับ จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวบ้านเฮามุ่งเน้นความสนใจไปที่การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นมากที่สุด อย่างไรก็ตาม รายการทั้งสามก็มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่น เป็นหลักเหมือนกันหมด

4.3 เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคี พบว่า รายการข่าวบ้านเฮา มีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวในลักษณะดังกล่าวมากที่สุด คือ ร้อยละ 11.04 ในขณะที่รายการข่าวท้องถิ่นและรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ มีสัดส่วนของข่าวดังกล่าวเพียง ร้อยละ 6.07 และ 4.48 ตามลำดับ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวบ้านเฮาให้ความสำคัญต่อการเสนอข่าวสารที่มีบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคีมากกว่าอีกสองรายการ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าว แม้ว่าทั้งสามรายการจะมีเนื้อหาของข่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นเหมือนกัน และบ่อยครั้งเป็นการนำเสนอข่าวเดียวกัน แต่รายการข่าวบ้านเฮาก็นับว่ามีลักษณะเนื้อหาของข่าวที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของท้องถิ่นในทุก ๆ ระดับ นั่นคือ มีทั้งกิจกรรมในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ รวมไปถึงกิจกรรมในระดับของชุมชน เช่น ระดับตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น กลับให้ความสำคัญต่อกิจกรรมในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเท่านั้น นอกจากนี้รายการข่าวบ้านเฮายังมีเนื้อหาของข่าวในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนและมีสัดส่วนมากกว่าอีกสองรายการ ซึ่งข่าวในลักษณะดังกล่าวมักจะเป็นข่าวที่ได้รับแจ้งจากประชาชน เช่น ชาวบ้านร่วมกันจัดงานทอดผ้าป่าสามัคคี เพื่อนำเงินรายได้มาใช้ในการสาธารณกุศล เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า รายการข่าวบ้านเฮามีเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคีของท้องถิ่นในเชิงมิติชุมชนสูงกว่ารายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น

4.4 เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย พบว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีสัดส่วนของเนื้อหาดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 9.84 รองลงมาคือ รายการข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 4.17 ส่วนรายการข่าวบ้านเฮา มีสัดส่วนของเนื้อหาดังกล่าวน้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 1.64 เท่านั้น ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวบ้านเฮา ให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวที่มีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยน้อยที่สุด ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ กลับให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวที่มีบทบาทดังกล่าวมากที่สุด

ลักษณะของข่าวที่มีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยในรายการข่าวทางวิทยุทั้งสาม รายการ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารราชการและการเมืองในระดับท้องถิ่นเหมือนกัน และข่าวที่นำเสนอก็มักจะเป็นข่าวในเรื่องเดียวกัน เช่น ข่าวการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่ทำให้รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีสัดส่วนของข่าวที่แสดงบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยมากกว่าอีกสองรายการนั้น ก็เนื่องมาจากรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีการรายงานข่าวครอบคลุมจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ในขณะที่รายการข่าวบ้านเฮาและรายการข่าวท้องถิ่น รายงานข่าวเฉพาะในจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียงที่สามารถรับสัญญาณได้ คือ จังหวัดอำนาจเจริญและศรีสะเกษ เท่านั้น ดังนั้นรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้จึงนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้หลายจังหวัด สัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าวจึงมีมากตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารายการข่าวทั้ง 3 รายการ จะให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการส่งเสริมส่งเสริมประชาธิปไตยในเชิงปริมาณที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในเชิงคุณภาพของประเด็นเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอ จะพบว่า รายการทั้งสามมีลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบทางอ้อมเพียงอย่างเดียว นั่นคือ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนเนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบทางตรง เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับการตรวจสอบรัฐ หรือเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชน เป็นเนื้อหาที่ยังไม่ปรากฏให้เห็นเลยในรายการข่าววิทยุทั้ง 3 รายการ

4.5 เมื่อศึกษาถึงประเภทของแหล่งข่าว จะพบว่า รายการทั้งสามมีความถี่ของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ มากที่สุดเหมือนกัน และยังเป็นแหล่งข่าวที่มีสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ ในรายการข่าวทั้ง 3 รายการ โดยรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 89.09 รองลงมาคือ รายการข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 87.86 และรายการข่าวบ้านเฮา ร้อยละ 72.87 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงระดับของแหล่งข่าวจะพบว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้มีสัดส่วนของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐในระดับส่วนกลางมากที่สุด คือร้อยละ 12.73 ในขณะที่รายการข่าว

บ้านเขามีสัดส่วนของแหล่งข่าวในระดับดังกล่าวเพียงร้อยละ 0.79 เท่านั้น ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวของรัฐ ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ในขณะที่รายการข่าวบ้านเขาให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวของรัฐในระดับท้องถิ่นมากที่สุด อย่างไรก็ตามรายการข่าวทั้งสามต่างก็มุ่งความสนใจไปที่แหล่งของรัฐในระดับท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ เหมือนกัน

สำหรับแหล่งข่าวเป็นบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐจากส่วนกลาง ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการระดับสูงที่มาปฏิบัติภารกิจในท้องถิ่น เหมือนกันทั้งสามรายการ ส่วนแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นนั้น สำหรับรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการระดับสูงของจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด เกษตรจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ฯลฯ ส่วนรายการข่าวบ้านเขา จะมีแหล่งข่าวที่เป็นทั้งข้าราชการระดับสูงในระดับจังหวัด และในระดับรองลงมา เช่น นายอำเภอ, เกษตรอำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวบ้านเขามีรูปแบบของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารของราชการส่วนท้องถิ่นในระดับที่สูงกว่า รายการอีกสองรายการ

4.6 เมื่อศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า รายการข่าวบ้านเขา มีความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด คือ ร้อยละ 6.14 รองลงมาคือรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ร้อยละ 5.45 และ รายการข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 3.47 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า รายการข่าวบ้านเขาให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าแหล่งข่าวที่ถูกรายงานหรือถูกอ้างอิงถึงนั้น ยังมีลักษณะของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารอย่างทั่วถึง นั่นคือ มีทั้งสายการบังคับบัญชาในระดับสูงและระดับล่าง เช่น นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด, นายกเทศมนตรี, สมาชิกสภาเทศบาล, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น มีแหล่งข่าวดังกล่าวในลักษณะที่ยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะในสายการบังคับบัญชาในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นับเป็นแหล่งข่าวที่ถูกรายงานถึงมากที่สุด

4.7 เมื่อพิจารณาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ จะเห็นได้ว่า รายการข่าวทั้งสามรายการให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างรายการจะพบว่า รายการข่าวท้องถิ่นมีจำนวนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 2.31 รองลงมา ได้แก่ รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ร้อยละ 1.82 และรายการข่าวบ้านเขา ร้อยละ 1.39 ตามลำดับ

สำหรับลักษณะของข่าวที่มีการอ้างอิงถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ ในรายการข่าวทางวิทยุทั้งสามรายการนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวในลักษณะเช่นเดียวกับข่าวในโทรทัศน์ คือ เป็นข่าวที่เกี่ยวกับการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมของหน่วยงานธุรกิจ หรือเป็นข่าวที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแหล่งข่าว เช่น ข่าวเศรษฐกิจที่มีการรายงานหรืออ้างอิงถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ เป็นต้น

4.8 เมื่อศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นประชาชน จะพบว่ารายการข่าวบ้านเฮามีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุดเมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ คือร้อยละ 19.60 รองลงมาคือ รายการข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 6.36 และรายการข่าวข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ร้อยละ 3.64 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ารายการข่าวบ้านเฮาให้ความสำคัญกับเสียงของประชาชนมากกว่ารายการอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแจ้งข้อมูลข่าวสารเข้ามายังรายการได้ จึงทำให้มีเสียงของประชาชนปรากฏให้เห็นอยู่บ้างพอสมควร ซึ่งมีทั้ง ประชาชนในลักษณะที่เป็นกลุ่มบุคคลและในลักษณะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่มาจากหลายสาขาอาชีพ ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาค และรายการข่าวท้องถิ่น มีเสียงของประชาชนปรากฏให้เห็นในลักษณะที่เป็นหมู่เหล่า หรือกลุ่มบุคคลเท่านั้น เช่น ชาวบ้าน , กลุ่มแม่บ้าน , กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้ลักษณะเนื้อหาของรายการข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียงทั้ง 3 รายการนี้ มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐปรากฏให้เห็นในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับบทบาทในด้านอื่น ๆ ยกเว้นบทบาทในการพัฒนา ก็เนื่องมาจาก รายการข่าวทั้ง 3 รายการ เป็นรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของศูนย์ประชาสัมพันธ์ เขต 2 เช่นเดียวกับสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือเป็นหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ที่มีนโยบายในการใช้สื่อมวลชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากรัฐไปสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อรัฐบาล ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่จะมีเนื้อหาของข่าวที่ไม่ได้แสดงบทบาทอะไรที่นอกเหนือไปจากการมุ่งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับรัฐ ปรากฏอยู่ในรายการข่าวทั้ง 3 รายการ และจากปัจจัยในเรื่องของนโยบายในการบริหารนี้เอง ที่ทำให้แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ปรากฏให้เห็นในสัดส่วนความถี่มากที่สุดในการข่าวทั้ง 3 รายการ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงแบบแผนของการสื่อสารที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากรัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ

จากการศึกษาถึงลักษณะของการนำเสนอข่าวในรายการข่าวทางวิทยุทั้ง 3 รายการ พบว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น นำเสนอข่าวในลักษณะที่ค่อนข้างเป็น

ทางการ เนื่องจากใช้ภาษากลางในการรายงานข่าวและมีลักษณะเหมือนกับการอ่านข่าวประกาศ และมีผู้ประกาศข่าวหลายคนผลัดกันรายงานข่าวในแต่ละวัน ในขณะที่รายการข่าวบ้านเฮามีผู้ประกาศเพียงคนเดียวและมีลีลาในการนำเสนอข่าวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยผู้ประกาศข่าวใช้ภาษาอีสานซึ่งเป็นภาษาของท้องถิ่นในการรายงานข่าว และใช้ลักษณะของการรายงานข่าวคล้าย ๆ กับการสนทนากันมากกว่าการอ่านข่าวจากเอกสาร ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สามารถสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารได้เป็นอย่างดี ความรู้สึกของความเป็นเจ้าของถิ่น และความรู้สึกที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน จึงน่าจะมีสูงกว่าในรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการผลิตรายการข่าวท้องถิ่นทางวิทยุทั้ง 3 รายการ นั้น เป็นปัญหาเดียวกับรายการข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ นั่นคือ ปัญหาในด้านงบประมาณที่มีค่อนข้างจำกัดและจำนวนบุคลากรที่มีน้อยและต้องทำหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้บุคลากรด้านงานข่าวก็ไม่ได้จบการศึกษาทางด้านสื่อสารมวลชนมาโดยตรง ดังนั้นการทำงานจึงต้องอาศัยประสบการณ์จากการเรียนรู้ และการฝึกฝนเป็นสำคัญ ยกตัวอย่าง เช่น บรรณาธิการของรายการข่าวบ้านเฮาและรายการข่าวท้องถิ่น เป็นคน ๆ เดียวกัน ซึ่งก่อนหน้านี้อาจารย์ทำหน้าที่อยู่ฝ่ายช่างเทคนิค เมื่อขาดแคลนบุคคลากร บรรณาธิการจึงเข้ามารับผิดชอบงานด้านข่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นบรรณาธิการข่าวแล้ว ยังต้องเป็นผู้สื่อข่าวและผู้ประกาศข่าวด้วย และนอกจากนี้ยังต้องรับผิดชอบผลิตรายการอื่น ๆ ของทางสถานีด้วย

จะเห็นได้ว่าการที่คน ๆ เดียวต้องทำหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกันนั้น ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดน้อยลงไป นั่นหมายถึงผลงานที่ปรากฏออกมาก็อาจด้อยคุณภาพลงไปได้เช่นเดียวกัน และหากพิจารณาในด้านคุณสมบัติของบุคลากร บุคลากรที่จบการศึกษาทางด้านสื่อสารมวลชนโดยตรง น่าจะเรียนรู้การทำงานได้รวดเร็ว และมีความเข้าใจในการทำงานได้ละเอียดลึกซึ้งกว่าบุคลากรที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้มาโดยตรง

“ อันที่จริงถ้าได้บุคลากรที่เรียนจบสายตรงกับงานจะดีมาก เพราะมีฐานดีทำงานไม่กี่วันก็เป็นงานแล้ว ซึ่งดีกว่าการเอาคนอื่นมาฝึky่อมต้องเสียเวลานาน ที่นี่ยังขาดแคลนบุคลากร ยังใช้วิธีเอาบุคลากรที่มีอยู่เดิมมาปรับเปลี่ยนสายงาน ถ้าไม่มีคนทำหรือลาออก เราต้องรอคำสั่งจากส่วนกลางจึงจะรับคนเพิ่มได้ กรอบเดิมเรามี 21 คน ตอนนี้อยู่แค่ 11 คน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ เรากำลังจะขยายสายงาน แต่กลับไม่มีคน คนใหม่ที่จบมาจะมีโอกาสเข้ามาทำก็ต่อเมื่อคนเก่าเกษียณออกไป ”

(เพ็ชร บุญขวลิต, สัมภาษณ์, 9 กพ. 41)

นอกจากนี้ข้อจำกัดในเรื่องนโยบายในการบริหารงาน ก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะพัฒนารายการข่าวท้องถิ่นให้เป็นรายการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เพราะเนื่องจากนโยบายของสถานีฯ เน้นหนักในการทำประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐ ดังนั้นเนื้อหาข่าวและแหล่งข่าวที่ปรากฏจึงสะท้อนเสียงของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าเสียงของประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการสื่อสารที่เป็นแบบทิศทางเดียว คือ จากรัฐไปสู่ประชาชน ลักษณะดังกล่าวนี้ขัดกับหลักของการสื่อสารที่ดี นั่นคือ การสื่อสารแบบ 2 ทาง ซึ่งผู้รับสารและผู้ส่งสารควรมีโอกาสในการสื่อสารอย่างเท่าเทียมกัน

และจากนโยบายที่มุ่งการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่หน่วยงานรัฐบาลเป็นหลักนี้เอง การทำหน้าที่ของสื่อในอันที่จะเป็นยามคอยตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล จึงเป็นเรื่องที่กระทำไม่ได้ ไปโดยปริยาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เองที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของการทำงานที่มีวิธีคิดแบบข้าราชการ นั่นคือ มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ไม่กล้านำเสนอข่าวในบางประเด็น เพราะอาจมีผลได้ผลเสียต่อตัวเอง

“ เราเป็นหน่วยงานของเค้า ไม่มีสิทธิ์ทำตัวเป็นผู้ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ทำยากทำก็แต่เพียงเป็นตัวกลางในการรายงานข่าว เสนอข่าว ตรวจสอบได้ก็แต่เพียงเสนอข่าวใกล้เคียง ตรวจสอบโดยตรงไม่ได้ ถ้าเป็นข่าวจริงๆ ลงหนังสือพิมพ์ เราถึงลงเป็นข่าวได้ แต่ถ้าเป็นข่าวตรวจสอบโดยตรง ทำไม่ได้ ถูกย้ายทันที ก็ถือว่าเป็นอุปสรรคในการทำงานอย่างหนึ่ง เราเป็นหน่วยงานของรัฐก็จริง แต่เราไม่มีสิทธิ์ตรวจสอบ เราอยู่ในลักษณะเหยียบเรือสองแคม อยู่ในฐานะเป็นลูกน้องเค้า เราต้องทำงาน ยิ่งไงก็ต้องมองในแง่บวก ต้องมองว่าทำอย่างนี้หน่วยงานเสียไหม ถ้าเสียเราก็ต้องไม่ทำ แต่ถ้าเป็นผลบวกเราทำ คือถ้าตรวจสอบแล้วเป็นผลดีกับหน่วยงานเราทำ แต่ถ้าเป็นผลลบไม่ทำดีกว่า เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ซะ เพราะมันเดือดร้อนกันหมด . ต้องให้หน่วยงานทหาร ตำรวจเค้าทำ ”

(เพ็ชร บุญสวัสดิ์, สัมภาษณ์, 9 กพ. 41)

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อลักษณะเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข่าว ในรายการข่าวท้องถิ่นทางวิทยุทั้ง 3 รายการ จะเห็นได้ว่า โดยทั่วไปแล้วรายการข่าวท้องถิ่นทั้ง 3 รายการ นำเสนอเนื้อหาข่าวสารตามนโยบายขององค์กรในต้นสังกัด มากกว่าที่จะทำหน้าที่ในการเป็นสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นทิศทางการสื่อสารโดยส่วนใหญ่จึงมีลักษณะเป็นแบบ Top to down เป็นหลักเหมือนกันทั้งสามรายการ และภายใต้ทิศทางของการ

สื่อสารในลักษณะดังกล่าว เนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในรายการข่าววิทยุทั้ง 3 รายการ ก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการพัฒนาเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะรายการ จะเห็นได้ว่า “ รายการข่าวบ้านเฮา ” แม้เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่จะสะท้อนเสียงของรัฐเป็นหลัก แต่ก็ยังมีเนื้อหาส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อนเสียงของประชาชน หรือทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนได้พอสมควร นั่นคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสื่อสารได้ โดยการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านทางทางรายการ นอกจากนี้ เนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอยังมีลักษณะที่สามารถแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของการพัฒนาในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย และบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคี ในเชิงมิติชุมชนท้องถิ่นที่สูงกว่ารายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น ดังนั้น “ รายการข่าวบ้านเฮา ” จึงน่าที่จะเป็นรายการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น

ตอนที่ 3 บทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 5 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่น จำแนกตามปริมาณ เป็นอัตราร้อยละ

บทบาท	ปทุมมาลัย		อิสานนิวิล์		อุบลรัตน์		วันใหม่		ชนสยาม		ข่าวภูมิภาค		รักอุบล		สุดสยาม	
	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ	ปริมาณ cm ²	ร้อยละ
1. การประชาสัมพันธ์	3,574.16	54.73	3,843.94	43.08	406.98	9.46	2,064.48	34.64	2,300.29	42.7	2,195.9	21.82	5,389.7	79.61	2,019.36	36.13
1.1 รัฐส่วนกลาง	82.8	1.27	430.78	4.83	-	-	191.16	3.21	368.74	6.85	294.3	2.93	368.52	5.44	88.55	1.58
1.2 รัฐส่วนท้องถิ่น	2,654.76	40.65	2,923.74	32.76	219.13	5.09	1,541.32	25.86	1,131.6	21.0	1,493.8	14.84	3,588.64	53.01	930.51	16.65
1.3 ธุรกิจท้องถิ่น	836.6	12.81	489.42	5.49	187.85	4.37	332	5.57	799.95	14.85	407.8	4.05	1,432.54	21.16	1,000.3	17.9
2. การพัฒนา	1,988.21	30.45	4,508.39	50.52	2,924.48	67.96	2,817.48	47.27	1,846.23	34.27	7,480.75	74.35	1,223.72	18.07	2,409.98	43.14
2.1 เศรษฐกิจ	1,253.86	19.2	2,221.25	24.89	207.54	4.83	1,226.73	20.58	304.5	5.65	2,900.35	28.82	-	-	1,040.75	18.63
2.2 สังคม	388.58	5.95	-	-	539.72	12.54	-	-	287.55	5.34	630.69	6.27	-	-	81.4	1.46
2.3 การศึกษา	-	-	597.06	6.69	-	-	259.22	4.35	-	-	288.75	2.87	-	-	810.9	14.51
2.4 สาธารณสุข	-	-	597.78	6.7	527.42	12.26	329.64	5.53	1,010.58	18.76	1,423.63	14.15	503.91	7.44	-	-
2.5 ให้ข้อมูล + เตือนภัย	345.77	5.3	1,092.3	12.24	1,649.80	38.33	1,001.89	16.81	243.6	4.52	2,237.33	22.24	719.81	10.63	476.93	8.54
3. รักษาเอกลักษณ์+สามัคคี	588.28	9.0	463.3	5.19	221.1	5.14	615.39	10.32	1,087.14	20.18	253.7	2.52	156.8	2.32	340	6.09
4. ส่งเสริมประชาธิปไตย	379.92	5.82	108	1.21	750.73	17.44	463.28	7.77	153.3	2.85	131.52	1.31	-	-	817.79	14.64
รวม	6,530.57	100	8,923.63	100	4,303.46	100	5,960.63	100	5,386.96	100	10,061.87	100	6,770.22	100	5,587.13	100

ตารางที่ 6 ประเภทของแหล่งข่าว จำแนกตามความถี่ของจำนวนข่าวเป็นอัตราร้อยละ

ประเภทของแหล่งข่าว	ปทุมมาลัย		อีสานนิวิส		อุบลรัตน์		วันใหม่		ชนสยาม		ข่าวภูมิภาค		รักอุบล		สุดสยาม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. บุคคล + หน่วยงานรัฐ	42	67.47	43	84.31	20	64.52	40	78.43	24	72.73	38	86.37	42	71.19	26	59.09
1.1 ส่วนกลาง	1	1.61	4	7.84	-	-	3	5.88	4	12.12	2	4.55	4	6.78	3	6.82
1.2 ส่วนท้องถิ่น	41	66.13	39	76.47	20	64.52	37	72.55	20	60.61	36	81.82	38	64.41	23	52.27
2. องค์กรปกครองท้องถิ่น	5	8.07	3	5.88	3	9.68	2	3.92	5	15.15	3	6.82	5	8.47	3	6.82
3. องค์กรธุรกิจ	12	19.35	4	7.84	2	6.45	4	7.84	4	12.12	2	4.55	11	18.64	12	27.27
4. ประชาชน	3	4.84	1	1.97	6	19.35	5	9.81	-	-	1	2.27	1	1.69	3	6.82
รวม	62	100	51	100	31	100	51	100	33	100	44	100	59	100	44	100

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 8 ฉบับ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ จะพบว่ามีหนังสือพิมพ์จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย หนังสือพิมพ์ชนสยาม และหนังสือพิมพ์รักอุบล มีสัดส่วนของเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์รักอุบลมีสัดส่วนของเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 79.61 ของเนื้อหาในการเสนอข่าวทั้งหมด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย มีร้อยละ 54.73 และหนังสือพิมพ์ชนสยาม ร้อยละ 42.70 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาถึงระดับของบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ จะพบว่า หนังสือพิมพ์ชนสยาม มีเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนกลางมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือร้อยละ 6.85 ของเนื้อหาในการเสนอข่าวทั้งหมด ส่วนหนังสือพิมพ์รักอุบลมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนท้องถิ่นและประชาสัมพันธ์ธุรกิจ มากที่สุด คือร้อยละ 53.01 และ 21.16 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างก็ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐในระดับท้องถิ่นเป็นหลักเหมือนกันหมด

จะเห็นได้ว่านอกจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ จะมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทในการประชาสัมพันธ์บุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐแล้ว ยังมีข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ธุรกิจท้องถิ่นปรากฏให้เห็นในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีการเสนอข่าวสารที่มีบทบาทดังกล่าวก็เนื่องมาจาก ส่วนหนึ่งของผู้ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ก็คือ หน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีการเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับบุคคลในแวดวงธุรกิจ หรือการประชาสัมพันธ์เชิงธุรกิจให้กับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ ซึ่งลักษณะของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ จะเป็นภาพข่าวที่มีคำบรรยายได้ภาพ และบางฉบับก็มีการนำเสนอในลักษณะที่มีรายละเอียดของข่าวด้วย ตัวอย่างของข่าวในทั้งสองลักษณะดังกล่าว เช่น ทีมช่างโตโยต้าอุบลฯ กวาดรางวัลการแข่งขันทักษะบริการหลังการขาย (มีรายละเอียดของข่าว) , บริษัทซูเลียน ธุรกิจอัญมณีและทองคำ เปิดสาขาที่จังหวัดอุบลฯ (มีรายละเอียดของข่าว) , ผู้จัดการโรงแรมอุบลบุรี รีสอร์ท มอบดอกไม้ต้อนรับรองผู้ว่าราชการจังหวัดคนใหม่ (ภาพข่าว) ฯลฯ

ส่วนปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการนำเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐนั้น ก็เนื่องมาจากส่วนหนึ่งของผู้ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ ได้แก่ นักการเมือง ข้าราชการและหน่วยงานราชการในส่วนท้องถิ่น นอก

จากนี้จากการศึกษายังพบว่าหนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับ (ยกเว้นหนังสือพิมพ์รักอุบลและข่าวภูมิภาค) มีคอลัมน์นิสต์ที่เป็นข้าราชการในท้องถิ่น ประจำอยู่ในหนังสือพิมพ์ด้วย ซึ่งบุคคลดังกล่าว ย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานข่าวของหนังสือพิมพ์อยู่บ้าง เช่น การให้ความสำคัญกับข่าวสารของ บุคคลที่อยู่ในแวดวงเดียวกัน และหนังสือพิมพ์บางฉบับ (หนังสือพิมพ์ชนสยามและข่าวภูมิภาค) ก็มีผู้สื่อข่าวที่เป็นข้าราชการในท้องถิ่นบนอยู่ด้วย จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วย งานราชการในสวนท้องถิ่นปรากฏเห็นในอัตราส่วนที่ค่อนข้างมาก สำหรับรูปแบบการนำเสนอ ข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว มีลักษณะเช่นเดียวกับข่าวประชาสัมพันธ์ธุรกิจ คือส่วนใหญ่จะเป็น ข่าวในรูปแบบของภาพข่าว แต่ก็มีข่าวในลักษณะที่มีรายละเอียดของข่าวปรากฏให้เห็นอยู่บ้างเล็กน้อยในหนังสือพิมพ์บางฉบับ ตัวอย่างของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว เช่น ผู้ว่าราชการ จังหวัดอุบลราชธานีทำพิธีบวงสรวงอนุเสาวรีย์ท้าวคำผง (ภาพข่าว) , ผู้บังคับการกองบิน 21 มอบเกียรติบัตรแก่ทหารกองประจำการ (ภาพข่าว) และ คณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม. อุบล ฯ เป็นที่ปรึกษา ม.ท. 1 พร้อมเสนอนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำ (มีรายละเอียดของข่าว) เป็นต้น

สำหรับหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์น้อย ที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 9.46 ของเนื้อที่ในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยแบ่งเป็น เนื้อหาที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 5.09 และเนื้อหาที่มี บทบาทในการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ อีกร้อยละ 4.37 ส่วนเนื้อหาที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ รัฐส่วนกลาง ไม่ปรากฏให้เห็นเลยในหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ให้ ความสำคัญกับการเสนอข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าวน้อยมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ และยังเป็นเพียงหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่ไม่มีการเสนอข่าวที่เป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐส่วน กลางเลย ลักษณะดังกล่าวทำให้หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์มีจุดเด่นของเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทของ ข่าวที่แตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ โดยเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่ แสดงบทบาทอย่างอื่นที่มีสาระประโยชน์มากกว่าเนื้อหาที่มุ่งแสดงบทบาทในการประชาสัมพันธ์ อย่างเดียว ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

2. เมื่อศึกษาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา จะพบว่า มีหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 ฉบับที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่แสดงบทบาทดังกล่าวในสัดส่วนที่มากที่สุด เมื่อเทียบกับ เนื้อหาที่แสดงบทบาทอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน ซึ่งหนังสือพิมพ์เหล่านี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์อีสานนิวส์ หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ หนังสือพิมพ์วันใหม่ หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค และหนังสือพิมพ์สุดสยาม โดยหนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค มีสัดส่วนของเนื้อหาที่แสดงบทบาทดัง กล่าวมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ ร้อยละ 74.35 ของเนื้อที่ในการเสนอข่าว

ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีร้อยละ 67.96 , หนังสือพิมพ์อีสานนิวส์ ร้อยละ 50.52 , หนังสือพิมพ์วันใหม่ ร้อยละ 47.27 และหนังสือพิมพ์สุดสยาม ร้อยละ 43.14 ตามลำดับ

นอกจากหนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาคจะมีเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทของการพัฒนาในสัดส่วนมากที่สุดแล้ว ยังเป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่มีเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการพัฒนาได้ครบทุกด้าน โดยแบ่งเป็น การพัฒนาเศรษฐกิจ ร้อยละ 28.82 , การให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย ร้อยละ 22.24 , การพัฒนาการสาธารณสุข ร้อยละ 14.15 , การพัฒนาสังคม ร้อยละ 6.27 และการพัฒนาการศึกษา ร้อยละ 2.87 ตามลำดับ

เมื่อทำการเปรียบเทียบเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการพัฒนาในแต่ละด้านของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ จะพบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค มีเนื้อหาที่แสดงบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจในสัดส่วนมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ ร้อยละ 28.82 ของเนื้อหาในการเสนอข่าวทั้งหมด , หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีเนื้อหาที่แสดงบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย และบทบาทในการพัฒนาสังคมมากที่สุด คือร้อยละ 38.33 และ 12.54 ตามลำดับ , หนังสือพิมพ์สุดสยามมีเนื้อหาที่แสดงบทบาทในการพัฒนาการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 14.51 และ หนังสือพิมพ์ชนสยามมีเนื้อหาที่แสดงบทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุขมากที่สุด คือร้อยละ 18.76

ถ้าพิจารณาถึงการให้ความสำคัญในเชิงปริมาณกับเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการพัฒนาของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต่างก็ให้ความสำคัญในเชิงปริมาณหรือการอุทิศพื้นที่ต่อเนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าว มากน้อยแตกต่างกันไป แต่เมื่อพิจารณาถึงประเด็นของเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอ กลับพบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีเนื้อหาของข่าวที่มีบทบาทของการพัฒนาในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก นั่นคือ

- เนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน การรายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมเศรษฐกิจการเกษตร เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างของข่าว เช่น สภาอุตสาหกรรม จังหวัดอุบล ฯ จัดบรรยาย “ ทางรอดธุรกิจและอุตสาหกรรมในยุคเศรษฐกิจถดถอย ” , ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบล ฯ เตือนให้ระวังการค้าขายกับเขมร เนื่องจากอาจเกิดการทวงหนี้แบบผิดกฎหมาย , จังหวัดอำนาจเจริญ ขอเชิญเกษตรกรส่งข้าวหอมมะลิเข้าประกวด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้ดีขึ้น ฯลฯ

- เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาสังคม ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม และการปลูกฝังจิตสำนึกในการช่วยเหลือกันในสังคม ตัวอย่าง เช่น เทศบาลเมืองอุบล ฯ รมรงค์กำจัดสิ่งของไม่ใช้ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญวอนประชาชนให้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาว เป็นต้น

- เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาการศึกษา จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ และการขยายโอกาสทางการศึกษา ตัวอย่างของข่าว เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม , การจัดสัมมนาการสาธิตการประชุมผ่านอินเทอร์เน็ตแบบประหยัด และ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเปิดสาขาวิทยบริการที่จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

- เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุข ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนรักษาสุขภาพอนามัย และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน ตัวอย่างของข่าว เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบล ๕ วรรณคดีกวาดล้างโรคโปลิโอโดยการใช้วิธีเคาะประตูบ้านเพื่อหยอดวัคซีน , นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุบล ๕ เตือนประชาชนให้ระวังโรคไข้หวัดใหญ่ในฤดูหนาว , สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบล ๕ จัด กิจกรรมใหญ่ 3 งาน ได้แก่ การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ การรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ และการจัดเทศกาลอาหารเฉลิมพระเกียรติ ฯลฯ

- เนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การแจ้งข่าวสารของทางราชการ และการรายงานข่าวอุบัติเหตุ - อาชญากรรม ตัวอย่างของข่าว เช่น ตำรวจตระเวนชายแดนจับผู้ค้ายาบ้ารายใหญ่ได้ใจกลางเมืองอุบล ๕ , กรมผังเมืองอุบล ๕ - วาริน ปิดประกาศแผนผังเมืองให้ผู้นมีส่วนได้ส่วนเสียร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ และ เทศบาลเมืองอุบล ๕ เตือนประชาชนป้องกันภัยอัคคีภัยหน้าหนาว เป็นต้น

สำหรับหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนเนื้อหาข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รักอุบล คือ มีเพียงร้อยละ 18.07 ของเนื้อหาในการเสนอข่าวทั้งหมด และมีเนื้อหาข่าวที่สะท้อนบทบาทของการพัฒนาเพียง 2 ด้านคือ การพัฒนาการสาธารณสุข และการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รักอุบลให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวสารเพื่อพัฒนาน้อยมาก แต่กลับไปให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งข่าวในลักษณะดังกล่าวไม่มีผลกระทบหรือมีความสำคัญกับประชาชนโดยรวม เนื่องจากเป็นข่าวที่มีเนื้อหาเพียงเพื่อจะมุ่งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น และผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวก็คือบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ในข่าวนั้น ๆ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า หนังสือพิมพ์รักอุบล เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ได้น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ

3. เมื่อศึกษาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์ และการส่งเสริมความสามัคคี จะพบว่า หนังสือพิมพ์ชนสยาม มีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือร้อยละ 20.18 ซึ่งสาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์ชนสยามมีสัดส่วนของเนื้อหาดังกล่าวมากที่สุด ก็เนื่องมาจากมีการนำเสนอภาพประกอบข่าวด้วย ทำให้สัดส่วนเนื้อที่ของข่าวมากขึ้น ซึ่งข่าวที่ได้รับการนำเสนอ นั้นมีเพียงข่าวเดียวคือข่าวการจัดงานประเพณีลอยกระทงของจังหวัดอุบลราชธานี โดยหากจะทำการเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์วันใหม่ ซึ่งแม้ว่าจะมีสัดส่วนของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวในลำดับรองลงมา คือ ร้อยละ 10.32 แต่กลับพบว่า หนังสือพิมพ์วันใหม่มีจำนวนของข่าวมากกว่า และมีเนื้อหาของข่าวที่หลากหลายกว่า ดังนั้นหนังสือพิมพ์วันใหม่จึงน่าจะแสดงบทบาทของการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคีได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ชนสยาม ส่วนการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาสะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคีในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในเรื่องของการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีและการส่งเสริมความสามัคคีของคนในท้องถิ่น แต่ก็มีเนื้อหาในเรื่องของการส่งเสริมกิจกรรมกรรมทางศาสนา ปรากฏให้เห็นอยู่ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างของข่าวในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว เช่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี จัดงานประเพณีแข่งว่าเป่าหวอด ประจำปี 2540 , ประชาชนจังหวัดอุบล ฯ ร่วมใจกันจัดกิจกรรม เดินวิ่งเฉลิมพระเกียรติ และ ชาวอุบล ฯ ร่วมพิธีแสดงมุทิตาจิตแด่ พระศิริธรรมวงศาจารย์ พระราชาคณะของจังหวัด

4. เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย จะพบว่า หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีสัดส่วนของเนื้อหาข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 17.44 ของเนื้อที่ในการเสนอข่าวทั้งหมด ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ที่ให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวสารที่มีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นอกจากนี้ลักษณะเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอ ยังมีความหลากหลายกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นั่นคือ มีทั้งข่าวในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยทางอ้อม และข่าวในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ในขณะที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทของการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบทางอ้อมเพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยของหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ ได้แก่

- ชาวบ้านสงสัยทำไมรถปิดฝุ่นของเทศบาลเมืองอุบลต้องทำงานตอนกลางวัน ทำให้รถติดและฝุ่นกระจาย (ภาพข่าว , ส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม)

- สร้างถนนเสร็จแล้วทำไมไม่สร้างฟุตบอลสนามไปพร้อมกันด้วยละ ท่านนายกฯ ประธาน เด็กนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิศรีอุบลรัตน์ ชองใจ (ภาพข่าว , ส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม)
- เสีย “ กานต์ ” นั่งนายก อบจ. คนแรกของอุบลฯ ไม่มีใครกล้าหือลงแข่ง (ข่าว , ส่งเสริมประชาธิปไตยทางอ้อม)

สำหรับลักษณะการนำเสนอข่าวที่มีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และการให้ความรู้ในเรื่องของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเนื้อหาของในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบทางอ้อม ตัวอย่างของข่าว เช่น

- ฝ่ายปกครองอำเภอเขมราฐ และศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน ร่วมจัดอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน และ อบต. ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่
- เทศบาลเมืองศรีสะเกษ เตรียมเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
- หน่วยสันติกิจ 875 อบรมหลักสูตรพัฒนาประชาธิปไตยแก่ราษฎรบ้านห้วยทม

เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือพิมพ์รักอุบล เป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่ไม่มีการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาแสดงถึงบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยเลย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รักอุบลไม่ให้ความสำคัญกับข่าวในลักษณะดังกล่าว ในขณะที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ต่างก็มีการนำเสนอ เพียงแต่จะมากน้อยอย่างไรเท่านั้น

5. เมื่อพิจารณาถึงประเภทของแหล่งข่าว ซึ่งหมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกรายงานในข่าว จะพบว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีความถี่ของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐมากที่สุด และยังเป็นแหล่งข่าวที่มีสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาคมีความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือร้อยละ 86.37 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวต่ำสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์สุดสยาม คือร้อยละ 59.09 จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาคให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด ในขณะที่หนังสือพิมพ์สุดสยามกลับให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด

เมื่อศึกษาถึงระดับของแหล่งข่าว จะพบว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนท้องถิ่นมากกว่าบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ นับเป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่ไม่มีแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนกลางเลย ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในรัฐส่วนกลางมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ชนสยาม คือ

มีแหล่งข่าวดังกล่าว ร้อยละ 12.12 ของจำนวนความถี่โดยรวม และหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนของแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐส่วนท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค คือ ร้อยละ 81.82 ของจำนวนความถี่โดยรวม

ปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐในสัดส่วนที่มากที่สุดนั้น ก็เนื่องมาจากลักษณะข่าวของที่ได้รับการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นเอกสารข่าวที่ได้รับแจกจากหน่วยงานราชการ และเป็นข่าวที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ ส่งจดหมายเชิญมาให้ไปทำข่าว ดังนั้นเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏจึงสะท้อนเสียงของบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวมากที่สุด

6. เมื่อพิจารณาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า หนังสือพิมพ์ชนสยามเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ ร้อยละ 15.15 จำนวนความถี่โดยรวม ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ชนสยามมีการกระจายอำนาจทางการสื่อสารของฝ่ายบริหารไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น ในสัดส่วนที่สูงกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ระดับของแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งข่าวที่เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับสูง เช่น นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศบาล นายกเทศมนตรี เป็นต้น ส่วนแหล่งข่าวที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับรองลงมา เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นแหล่งข่าวที่ปรากฏให้เห็นน้อยในข่าวทางหนังสือพิมพ์ ดังนั้นแม้ว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไป แต่ระดับของแหล่งข่าวดังกล่าวกลับกระจุกตัวอยู่เฉพาะแต่บุคคลที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับสูง ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารของข่าวในหนังสือพิมพ์ ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบุคคลที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับล่างได้อย่างแท้จริง

7. เมื่อศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์สุดสยาม มีสัดส่วนความถี่แหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด คือร้อยละ 27.27 ของจำนวนความถี่โดยรวม ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค คือ ร้อยละ 4.55 ของจำนวนความถี่โดยรวม ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์สุดสยามให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจมากที่สุด ในขณะที่หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาคกลับให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด

ปัจจัยที่ทำให้มีแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจปรากฏให้เห็นอยู่ในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับนั้นก็เนื่องมาจาก หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นองค์กรเอกชนที่ต้องพึ่งพาธุรกิจเพื่อความอยู่รอด และรายได้ส่วนใหญ่ของหนังสือพิมพ์ก็มาจากการหาสปอนเซอร์หรือกลุ่มผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งส่วนหนึ่งของผู้ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ก็คือ หน่วยงานธุรกิจเอกชน ซึ่งได้แก่ บริษัทและร้านค้าต่าง ๆ ในท้องถิ่น ดังนั้นจึงต้องมีการเสนอข่าวสารของบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวเป็นการตอบแทน ซึ่งลักษณะของข่าวที่น่าเสนอมักจะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ให้กับบุคคลในหน่วยงานธุรกิจที่ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์

8. เมื่อพิจารณาถึงแหล่งข่าวที่เป็นประชาชน พบว่า หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ ร้อยละ 19.35 ของจำนวนความถี่โดยรวม ซึ่งเป็นสัดส่วนความถี่ที่สูงกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ค่อนข้างมาก ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการอ้างอิงถึงแหล่งข่าวดังกล่าวในข่าวเลย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ชนสยาม

จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนในอัตราส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ จึงนับเป็นจุดเด่นของหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ที่สามารถทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อสะท้อนเสียงของประชาชน หรือเป็นช่องทางข่าวสารของประชาชน ได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ชนสยามกลับไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวเลย

จากการศึกษาถึงสถานภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้ง 8 ฉบับ ของจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้ง 8 ฉบับนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์รายปักษ์ และหนังสือพิมพ์รายเดือน โดยหนังสือพิมพ์รายปักษ์นั้นประกอบไปด้วย หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย หนังสือพิมพ์อีสานนิวส์ หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ และหนังสือพิมพ์วันใหม่ ส่วนหนังสือพิมพ์รายเดือนประกอบไปด้วย หนังสือพิมพ์ชนสยาม หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค หนังสือพิมพ์รักอุบล และหนังสือพิมพ์สุดสยาม สำหรับหนังสือพิมพ์ประเภทรายปักษ์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ออกจำหน่ายพร้อมกับการแจกใบตรวจสลากล็อตเตอรี่ (ยกเว้นหนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย) ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จะมีรายได้จากการขายหนังสือพิมพ์ และสามารถกระจายหนังสือพิมพ์ไปสู่กลุ่มประชาชนได้บ้างพอสมควร ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทรายเดือนนั้นมักจะมีรายได้จากการหาสปอนเซอร์เป็นหลัก เนื่องจากมีการวางจำหน่ายในปริมาณน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการแจกฟรีแก่หน่วยงานราชการและกลุ่มผู้ให้การสนับสนุน (ยกเว้นหนังสือพิมพ์สุดสยามที่ขายมากกว่าแจก) อย่างไรก็ตามกลุ่มเป้าหมายหลักของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นข้าราชการในท้องถิ่น ลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้การแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังจำกัดอยู่เฉพาะแต่ในแวดวงของข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ เท่านั้น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำงานและการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ มีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องเงินทุน

ปัญหาดังกล่าวนับเป็นปัญหาหลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทุกฉบับ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ได้มาจากการหาสปอนเซอร์หรือผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งได้แก่ บรรดาบริษัทร้านค้าต่าง ๆ รวมไปถึงข้าราชการระดับสูงและนักการเมืองในท้องถิ่น แต่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนมาก ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาในการแข่งขันกันหาสปอนเซอร์ และประกอบปัจจุบันอยู่ในภาวะเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำ ทำให้บรรดาร้านค้าหรือสปอนเซอร์ที่เคยให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ต่างก็ขอถอนตัวจากการเป็นสปอนเซอร์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีจึงต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนเงินลงทุนสำรองในการบริหารงาน ส่วนการที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแต่ละฉบับยังสามารถหาสปอนเซอร์ได้อยู่ นั้น ก็เนื่องมาจากผู้ให้การสนับสนุนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสปอนเซอร์ที่ทำสัญญากันเป็นเวลานาน หรือเป็นกลุ่มสปอนเซอร์ที่รู้จักกันมานาน จึงยังคงให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์อยู่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุของความเกรงใจ หรือความคุ้นเคยกัน

“ การบริหารเรื่องการเงินนับเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีเงินสำรองจ่าย ตอนนี้เงินกองทุนเริ่มหดหายเนื่องจากสปอนเซอร์ได้รับผลกระทบ จึงมีผลต่อหนังสือพิมพ์ด้วย เราอาจต้องลดคุณภาพในเรื่องของรูปแบบสีสัน จำนวนหน้า เพื่อพยุงฐานะให้อยู่รอดได้ ”

(สมศักดิ์ รัฐเสรี, บ.ก.หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย, สัมภาษณ์, 21 มค. 41)

“ หัวใจหลักของหนังสือพิมพ์คือสปอนเซอร์ แต่บรรดาร้านค้ามีน้อย ในขณะที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีมาก จึงมักไปรุ่มขอสปอนเซอร์ หนังสือพิมพ์อุบลรัตนโกสินทร์ที่สปอนเซอร์ส่วนใหญ่เป็นพรรคพวก คนที่ชื่นชม ”

(ประสาน ปกป้อง, บ.ก. หนังสือพิมพ์อุบลรัตน, สัมภาษณ์, 22 มค. 41)

“ สปอนเซอร์หายากมาก เพราะเศรษฐกิจไม่ดี ถึงดีเค้าก็ขายของได้ ไม่ต้องใช้โฆษณา ส่วนใหญ่ที่มาลงจะลงด้วยความเกรงใจ ตอนนี้การแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนอาจต้องลดคุณภาพของกระดาษ หรือถ้าสู้เศรษฐกิจไม่ไหวจริงๆ ก็อาจออกเป็น 2 เดือนต่อครั้ง ”

(ประสาน สนิลชิตกุล, บ.ก. หนังสือพิมพ์สุทธสยาม สัมภาษณ์, 22 มค. 41)

2. ปัญหาเรื่องอิทธิพลของข้าราชการและนักการเมืองในท้องถิ่น

เนื่องจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นบางฉบับ มีการนำเสนอข่าวหรือบทความในลักษณะที่เป็น การตรวจสอบ ตีติง การทำงานบุคคลในแวดวงราชการและนักการเมืองในท้องถิ่น รวมไปถึงการ แสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเป็นการขัดขวางผล ประโยชน์หรือทำให้เกิดความไม่พอใจของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ดังนั้นการถูกข่มขู่ หรือถูก ดักเตือนจากผู้มีอำนาจในท้องถิ่น จึงเกิดขึ้นได้เสมอกับหนังสือพิมพ์ที่เขียนข่าวหรือบทความใน ลักษณะดังกล่าว

“ ปัญหาอีกเรื่องหนึ่งของเราก็คือ อิทธิพลของข้าราชการและนักการเมือง เค้าจะไม่ให้ ความร่วมมือในการเสนอข่าวถ้าเราไปขุดคุ้ยเค้า นักการเมืองส่วนมากจะเป็นผู้รับเหมา ทำงานไม่เต็มที่ เมื่อเราไปขุดคุ้ย เค้าก็ไม่พอใจ มีมาข่มขู่ถึงที่บ้าน และข่มขู่ร้านค้าที่ เป็นสปอนเซอร์ ห้ามลงข่าว แต่เราไม่สนใจ และถ้าเค้าเป็นสปอนเซอร์ เราก็ไม่ได้ เขียนเชียร์ ถ้ามีเรื่องอะไรไม่ดีก็จะลงตีพิมพ์ ”

(ประสาน ปกป้อง, บ.ก. หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์, สัมภาษณ์, 22 มค. 41)

“ กรณีอิทธิพลท้องถิ่น ถูกดักยิงก็มี ส่วนมากจะมีปัญหากับตำรวจ เราก็วิงหาผู้ใหญ่ ช่วย ไม่กลัวอิทธิพล และไม่เสียกำลังใจ แต่บางทีเราก็ต้องดูข่าวด้วยเพราะถึงแม้ว่า มันผิดกฎหมายจริง ๆ บางขณะเราก็ต้องระวังตัว เพราะอิทธิพลมีดนี้เราไม่รู้ว่ามันจะมา หาเราตอนไหน บางทีก็ต้องทำเป็นเฉยก็มี ”

(สุวัฒน์ เกษจันทร์, บ.ก. หนังสือพิมพ์วันใหม่, สัมภาษณ์, 27 มค. 41)

“ ปัญหาเรื่องกลุ่มอิทธิพล นักการเมือง ผู้มีอำนาจในพื้นที่ ก็มีการต่อสู้อย่าง แม้บางครั้ง จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ แต่ไม่ได้หมายความว่าจ้างไม่ลงข่าวที่ไม่ดีของ เค้า นี่คือจุดยืนของหนังสือพิมพ์ การโต้ตอบของเรา เช่น การไม่ประชาสัมพันธ์ให้เค้า แต่ล้างเลืกาอำนาจของเค้าและตีแผ่ให้ประชาชนรับทราบ แต่ไม่รุนแรงขนาดหนังสือพิมพ์ ส่วนกลาง คือ ไม่ขนาดเอาไม้ซีกไปจี้ดไม้ซุง ”

(สมศักดิ์ รัฐเสรี, บ.ก. หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย, สัมภาษณ์, 21 มค. 41)

3. ปัญหาเรื่องบุคลากร

ปัญหาเรื่องบุคลากรของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีแตกต่างกันไปในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่น ปัญหาเรื่องบุคลากรไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านสื่อสารมวลชนมาโดยตรง ทำให้การทำงานต้องอาศัยประสบการณ์ และการฝึกฝนเป็นเวลานาน และในบางครั้งก็ไม่มี ความเข้าใจถึงหลักการในการทำงาน อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ก็เห็นว่าปัญหาดังกล่าวไม่เป็นปัญหาที่สำคัญมากนัก เพราะแม้บุคลากรจะไม่ได้จบการศึกษามาโดยตรง แต่ก็สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ปัญหาบุคลากรอีกลักษณะหนึ่งก็คือ ปัญหาเรื่องจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ เช่น การแอบอ้างของผู้สื่อข่าวว่าเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง , การที่หนังสือพิมพ์บางฉบับใช้วิธีการแสวงหาผลประโยชน์จากการเขียนข่าว , การมุ่งธุรกิจมากกว่าการทำหน้าที่ในฐานะเป็นสื่อมวลชน และการใช้หนังสือพิมพ์เพื่อเป็นเครื่องมือในการโจมตีบุคคลที่ขัดแย้งกับตน เป็นต้น

“ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับไรท์ข่าว และชอบไปรับข่าวของประชาสัมพันธ์จังหวัด มีความมักง่าย ข่าวประชาสัมพันธ์อันเดียวแต่ลงในหลายสื่อ แล้วอ่านดูก็เหมือนกันหมด คือแปลว่า สื่อมวลชนอยู่ในมือของคนทำสื่อที่ไม่มีความรู้ ”

(อิทธิพล พันวิชัย, บ.ก. หนังสือพิมพ์อีสานนิวส์, สัมภาษณ์, 23 มค. 41)

“ ปัญหาใหญ่ของหนังสือพิมพ์บ้านเราคือ มีหนังสือพิมพ์บางฉบับชอบถือหนังสือไปขอเงิน ถ้างงข่าวให้เค้า ทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอื่น ๆ ถูกมองว่าเกิดมาเพื่อรีดไถ ”

(บัญชา วิทยา, บ.ก. หนังสือพิมพ์ชนสยาม, สัมภาษณ์, 27 มค. 41)

“ หนังสือพิมพ์รักอุบลเข้ากลุ่มสังคมได้มากที่สุด เลยเล่นข่าวสังคมของชนชั้นนำในสังคมและนักธุรกิจ และเป็นหนังสือพิมพ์ที่กล้าลงทุน หนังสือพิมพ์ทั่วไปชอบเขียนด่าคนอื่น รักอุบลเขียนข่าวที่เป็นความจริง หนังสือพิมพ์บ้านเราไม่เคยเข้าสังคมก็เลยเขียนข่าวสังคมไม่เป็นความจริง หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นชอบขูดรีด แต่ผมไม่ทำ แต่ถ้าผมขอก็ มักจะได้ ”

(ศิลมงคล แก้วอมตวงศ์, บ.ก. หนังสือพิมพ์รักอุบล, สัมภาษณ์, 7 กพ. 41)

“ ปัญหาบุคลากรของเราคือ ไปใช้ชื่อบรรณาธิการแอบอ้างทำในสิ่งที่มีขอบ ยกตัวอย่าง เช่น การอ้างตัวเป็นนักข่าว เมื่อทำผิดกฎจรรยาบรรณ..... ผมเคยโดนโจมตีตอนทำหนังสือพิมพ์

ใหม่ ๆ คำหาว่าไม่มีความรู้ เป็นคนที่เคยทำงานกับเค้า พอออกมาเค้าก็โจมตี การ
สาดหมึกโจมตีกันไม่เป็นสิ่งที่ดี เราไม่เคยใช้ปากกาเป็นอาวุธได้ตอบ ”

(เฉลิมวัฒน์ บุตรศรี, บ.ก. หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค, สัมภาษณ์, 24 มค. 41)

4. ปัญหาเรื่องการถูกฟ้องร้อง

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับใดที่มีการนำเสนอข่าวหรือบทความในลักษณะของการติติง หรือ
ตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองในท้องถิ่น หรือนำเสนอข่าวในลักษณะที่เป็น
เรื่องร้องเรียนจากประชาชน หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นก็มักจะมีปัญหาเรื่องการถูกฟ้องร้องเป็นคดีความ
เช่น หนังสือพิมพ์วันใหม่เคยมีคดีฟ้องร้องถึง 8 ครั้ง ในช่วง 5 ปีแรกของการทำหนังสือพิมพ์ และ
หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ เคยมีคดีฟ้องร้อง 5 คดี นับแต่ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม
จากความคิดเห็นของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ กลับมองว่าปัญหาดังกล่าวไม่ใช่ปัญหา
สำคัญ แต่เป็นเรื่องธรรมดาของการทำหนังสือพิมพ์ที่จะต้องมีความกล้าบ้าง และไม่ทำให้เสีย
กำลังใจในการทำงานแต่อย่างใด แต่ก็เป็นเรื่องที่ทำให้เสียเวลาและรำคาญใจอยู่ไม่น้อยเช่นกัน

“ ผมทำหนังสือพิมพ์มา 2 ปี ดีหน่อยที่ในระยะ 5 - 6 ปี มานี้ผมไม่ถูกฟ้อง ช่วง 5 ปี
แรกถูกฟ้อง 8 ครั้ง แพอยู่ 1 ครั้ง นอกนั้นก็ตกลงกันได้ มันเป็นเรื่องธรรมดาที่ทำ
หนังสือพิมพ์ต้องมีการฟ้องร้อง ... เดี่ยวนี้มันชี้แจงขึ้นโรงขึ้นศาลก็เลยเบา ๆ ลงหน่อย ”

(สุวัฒน์ เกษจันทร์, บ.ก. หนังสือพิมพ์วันใหม่, สัมภาษณ์, 27 มค. 41)

“ อาชีพหนังสือพิมพ์ เป็นอาชีพที่เสี่ยง คดีหมิ่นประมาทเป็นคดีที่คู่กับหนังสือพิมพ์
มีโอกาสเข้าคุกได้ง่ายถ้าไม่ระวัง การโดนหมายศาล เค้าเรียกว่าเป็นการเรียกให้
เข้าไปเรียนหนังสือ ถ้าถูกยกฟ้องถือว่าได้ใบปริญญา ”

(ประสาน ปกป้อง, บ.ก. หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์, สัมภาษณ์, 22 มค. 41)

5. ปัญหาความแตกแยกกันเองของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ปัญหาดังกล่าวนี้ นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาให้หนังสือพิมพ์
ท้องถิ่นมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ในจังหวัดอุบลราชธานี มีการ
รวมตัวกัน ในลักษณะที่หลากหลายรูปแบบ เช่น สมาคม ชมรม ซึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่มีอุดมการณ์
เดียวกัน หรือเป็นพรรคพวกเพื่อนฝูงกัน ก็จะเข้าสังกัดชมรมหรือสมาคมเดียวกัน และทำกิจกรรม

ทางด้านสื่อสารมวลชนร่วมกัน ปัจจุบันจังหวัดอุบลราชธานีมีสมาคมทางด้านสื่อมวลชนที่ถูกต้องตามกฎหมาย 2 สมาคม คือ สมาคมสื่อมวลชน และสมาคมผู้สื่อข่าว ส่วนที่เหลือจะเป็นการรวมตัวในลักษณะที่เรียกว่า ชมรม ซึ่งก่อตั้งได้ง่ายกว่าการรวมตัวแบบสมาคม นอกจากการแยกตัวกันเป็นสมาคม ชมรม ต่างๆ แล้ว ในบางครั้งหนังสือพิมพ์บางฉบับก็ยังใช้สื่อหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการโจมตีกันเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จากลักษณะของการที่ต่างฝ่ายต่างทำนี้ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งทำให้ภาพพจน์ของวงการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต้องเสียหายไปด้วย และที่สำคัญที่สุดคือ อำนาจต่อรองในการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคมก็จะมีน้อยลงตามไปด้วย เช่นกัน

“ผมเคยคิดอยากให้นำหนังสือพิมพ์ในบ้านเรารวมตัวกันเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียว แต่ปัญหาตอนนี้คือ หนังสือพิมพ์ไม่ถูกกัน แม้แต่หนังสือพิมพ์ที่อยู่ในสมาคมเดียวกันก็ไม่ถูกกัน ที่มีหลายองค์กรก็เพราะสาเหตุนี้ ”

(สุวัฒน์ เกษจันทร์, บ.ก. หนังสือพิมพ์วันใหม่, สัมภาษณ์, 27 มค. 41)

“ ผมอยากให้นำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในอุบลหันหน้าเข้าหากัน ตอนนี้มีสมาคม ชมรมมากเกินไป ทำไม่อยากจะมาเป็นนายกสมาคม คนอื่นเค้ามองว่าได้รับผลประโยชน์อะไร ”

(เฉลิมวัฒน์ บุตรศรี, บ.ก. หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค, สัมภาษณ์, 24 มค. 41)

“ ความคาดหวังในภาพรวมคือ อยากให้องค์กรสื่อมวลชนในบ้านเราหันมาทำกิจกรรมที่เป็นเอกภาพมากขึ้น อยากให้มีแค่ 1 สมาคมที่สามัคคีกัน เพื่อมีอำนาจต่อรองในสังคม ให้มีการนำเสนอข่าวในแนวทางเดียวกัน มีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้อ่านว่า ข้อมูลที่ออกไปจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นข้อมูลที่เป็นจริงร้อยเปอร์เซ็นต์

(สมศักดิ์ รัฐเสรี, บ.ก. หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย, สัมภาษณ์, 21 มค. 41)

“ หนังสือพิมพ์บ้านเราแตกแยก อยู่ตัวใครตัวมัน หนังสือพิมพ์ชนสยามเป็นอิสระ ไม่ได้เข้าสังกัดใคร ตอนนี้กำลังจะตั้งชมรมขึ้นมาเอง มีหนังสือพิมพ์สังกัดประมาณ 4 - 5 ฉบับและผู้สื่อข่าวจากโทรทัศน์ และนักจัดรายการวิทยุต่าง ๆ ”

(บัญชา วิทยา, บ.ก. หนังสือพิมพ์ชนสยาม, สัมภาษณ์, 27มค. 41)

จากปัจจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า แม้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะเป็นองค์กรที่น่าจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายในการบริหารงานได้มากกว่าสื่อมวลชนของรัฐ แต่อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ยังเป็นสื่อที่ขาดความเป็นอิสระในเรื่องของการทำงาน และเป็นสื่อที่ยังไม่มีหลักประกันในการอยู่รอด ทั้งนี้เนื่องมาจากอิทธิพลทางธุรกิจ และอิทธิพลทางสังคม ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ล้วนมีผลกระทบต่อการทำงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และภายใต้อิทธิพลดังกล่าวนี้เองที่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทำให้ยังไม่สามารถทำหน้าที่เพื่อเป็นสื่อมวลชนสำหรับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแต่ละฉบับให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวที่มีบทบาทในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป แต่แหล่งข่าวที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับให้ความสำคัญมากที่สุด กลับเป็นแหล่งข่าวเดียวกัน คือ บุคคลและหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงแบบแผนของการสื่อสารที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากรัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบาย ดังนั้นทิศทางการไหลเวียนของข่าวสารในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ จึงมีลักษณะเป็นแบบ Top to Down

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ ก็นับได้ว่ามีแหล่งข่าวที่เป็นภาคประชาชนในสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ และยังมีเนื้อหาของข่าวที่สามารถสะท้อนเสียงความต้องการของประชาชนปรากฏให้เห็นในระดับหนึ่ง นั่นคือ การเสนอข่าวสารที่เป็นเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ดังนั้นลักษณะของการสื่อสารแบบ Bottom - Up ที่ประชาชนเป็นผู้ใช้สื่อมวลชนเพื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็นของตนเองไปสู่รัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบาย จึงปรากฏให้เห็นบ้างพอสมควร ในหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของข่าวท้องถิ่น ในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

ตารางที่ 7 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท
จำแนกตามปริมาณการนำเสนอเป็นอัตราร้อยละ

บทบาท	ปริมาณเป็นอัตราร้อยละ (ต่ำสุด - สูงสุด)		
	โทรทัศน์ (1 รายการ)	วิทยุ (3 รายการ)	หนังสือพิมพ์ (8 ฉบับ)
1. ประชาสัมพันธ์	23.05	18.33 - 25.50	9.46 - 79.61
1.1 รัฐส่วนกลาง	6.03	0.73 - 3.42	0 - 6.85
1.2 รัฐส่วนท้องถิ่น	17.02	15.18 - 22.08	5.09 - 53.01
1.3 ธุรกิจท้องถิ่น	0	0	4.05 - 21.16
2. การพัฒนา	65.29	64.26 - 68.96	18.07 - 74.35
2.1 เศรษฐกิจ	27.0	16.18 - 29.94	0 - 28.82
2.2 สังคม	5.34	2.89 - 9.40	0 - 12.54
2.3 การศึกษา	2.69	1.49 - 2.20	0 - 14.51
2.4 สาธารณสุข	7.49	5.26 - 11.37	0 - 18.76
2.5 การให้ข้อมูล + เตือนภัย	22.77	21.66 - 40.27	4.52 - 38.33
3. การรักษาเอกลักษณ์ + สามัคคี	4.16	4.48 - 11.04	2.32 - 20.18
4. การส่งเสริมประชาธิปไตย	7.50	1.64 - 9.84	0 - 17.44

ตารางที่ 8 ประเภทของแหล่งข่าวในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท จำแนกตามความถี่ของจำนวนข่าวเป็นอัตราร้อยละ

ประเภทของแหล่งข่าว	ความถี่เป็นอัตราร้อยละ (ต่ำสุด - สูงสุด)		
	โทรทัศน์ (1 รายการ)	วิทยุ (3 รายการ)	หนังสือพิมพ์ (8 ฉบับ)
1. บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐ	82.86	72.87 - 89.09	59.09 - 86.37
1.1 ส่วนกลาง	20.78	0.79 - 12.73	0 - 12.12
1.2 ส่วนท้องถิ่น	62.08	72.08 - 80.35	52.27 - 81.82
2. องค์กรปกครองท้องถิ่น	1.82	3.47 - 6.14	3.92 - 15.15
3. องค์กรธุรกิจ	4.42	1.39 - 2.31	4.55 - 27.27
4. ประชาชน	10.91	3.64 - 19.60	0 - 19.35

จากการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนท้องถิ่น ประเภทโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ ของจังหวัดอุบลราชธานี ในระยะเวลาของการนำเสนอข่าวในช่วง 1 เดือน โดยทำการเปรียบเทียบบทบาทของข่าวท้องถิ่น และประเภทของแหล่งข่าว ที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนแต่ละประเภท รวมไปถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับบทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าว ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 7 และ 8 นั้น สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวสะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์ จะพบว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนของเนื้อหาดังกล่าวในปริมาณที่หลากหลายที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากมีข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำนวนถึง 8 ฉบับ ในขณะที่โทรทัศน์มีข่าวเพียง 1 รายการ และวิทยุ มีข่าว 3 รายการ จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ คือมีตั้งแต่ระดับที่น้อยที่สุด คือเพียงร้อยละ 9.46 (หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์) ไปจนถึงระดับที่มากที่สุด คือร้อยละ 79.61 (หนังสือพิมพ์รักอุบล) โดยระดับน้อยที่สุดนั้นก็ถือเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดด้วยเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ส่วนระดับที่มากที่สุดนั้นก็ถือเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ในขณะที่สื่อวิทยุ นั้น สัดส่วนของเนื้อหาดังกล่าวจะแตกต่างกันค่อนข้างน้อยกว่าในหนังสือพิมพ์คือ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 18.33 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) ถึง ร้อยละ 25.50 (รายการข่าวท้องถิ่น)

เมื่อศึกษาถึงระดับของการประชาสัมพันธ์ จะพบว่าสื่อโทรทัศน์มีสัดส่วนของข่าวที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนกลาง ร้อยละ 6.03 ส่วนสื่อวิทยุ มีสัดส่วนระหว่าง ร้อยละ 0.73 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 3.42 (รายการข่าวท้องถิ่น) ในขณะที่สื่อหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนของข่าวดังกล่าวตั้งแต่ระดับศูนย์หรือไม่มีเลย (หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์) ไปจนถึง ร้อยละ 6.85 (หนังสือพิมพ์ชนสยาม)

ส่วนข่าวที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐส่วนท้องถิ่น ในสื่อโทรทัศน์ มีสัดส่วนร้อยละ 17.02 สื่อวิทยุมีสัดส่วนระหว่าง ร้อยละ 15.18 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) ถึงร้อยละ 22.08 (รายการข่าวท้องถิ่น) ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 5.09 (หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์) ไปจนถึง ร้อยละ 53.01 (หนังสือพิมพ์รักอุบล)

จะเห็นได้ว่าในสื่อมวลชนแต่ละประเภทต่างก็ให้ความสำคัญกับเนื้อหาข่าวที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐ ในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไป และยังมีความแตกต่างกันในแต่ละรายการ (วิทยุ) หรือแต่ละฉบับ (หนังสือพิมพ์) ด้วย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นจุดด้อยของรายการหรือหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ นั่นคือ

- ในสื่อมวลชนประเภทวิทยุ รายการข่าวบ้านเฮา นับได้ว่ามีจุดเด่นของรายการที่มุ่งประชาสัมพันธ์รัฐส่วนกลางในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายการข่าววิทยุอีกสองรายการ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายการข่าวบ้านเฮามุ่งเน้นความสนใจไปที่การประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก

- ในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีสัดส่วนของข่าวที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐน้อยที่สุด และไม่มีข่าวประชาสัมพันธ์รัฐส่วนกลางเลย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ที่ให้ความสำคัญกับข่าวในลักษณะดังกล่าวน้อยมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ และเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ซึ่งข่าวในลักษณะดังกล่าวไม่มีสาระสำคัญอะไรมากไปกว่าการมุ่งสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ยังให้ความสำคัญกับข่าวดังกล่าวในระดับท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว ในขณะที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ต่างก็มีการนำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์รัฐทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

ส่วนหนังสือพิมพ์รักอุบล นับได้ว่า เป็นหนังสือพิมพ์ที่น่าจะมีจุดด้อยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการเสนอข่าวประชาสัมพันธ์รัฐในสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ และยังเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าในสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รักอุบลทำหน้าที่สำหรับชุมชนท้องถิ่นได้น้อยมาก เพราะไปให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวในลักษณะดังกล่าวมากที่สุด ในขณะที่เนื้อหาของข่าวที่แสดงบทบาทในด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น กลับได้รับการนำเสนอในสัดส่วนเพียงเล็กน้อย

ปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ต้องมีการเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์รัฐนั้น ก็เนื่องมาจาก สื่อมวลชนทั้งสองเป็นหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ซึ่งก็คือ กรมประชาสัมพันธ์ ดังนั้นนโยบายจึงได้แก่ การทำประชาสัมพันธ์ของรัฐ โดยใช้สื่อมวลชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนโยบายในด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดภาพพจน์และความเข้าใจที่ดีต่อรัฐบาล ส่วนปัจจัยที่ทำให้สื่อหนังสือพิมพ์มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์รัฐนั้น ก็เนื่องมาจาก ผู้ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนหนึ่งก็คือข้าราชการและหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ประกอบกับกลุ่มเป้าหมายหลักของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ก็คือ ข้าราชการในท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีเนื้อหาของข่าวที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวปรากฏให้เห็น ซึ่งลักษณะของข่าวที่แสดงบทบาทดังกล่าวส่วนใหญ่จะปรากฏให้เห็นในรูปแบบของภาพข่าวประชาสัมพันธ์

เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนเพียงประเภทเดียวที่มีการเสนอข่าวสารที่แสดงบทบาทในการประชาสัมพันธ์ธุรกิจท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องมาจากหนังสือพิมพ์เป็นองค์กรธุรกิจเอกชนที่ต้องแสวงหากำไรจากการดำเนินงาน และรายได้ส่วนใหญ่ของหนังสือพิมพ์ก็มาจากการหากลุ่มผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งส่วนหนึ่งได้แก่ หน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ ในท้องถิ่น ดังนั้นจึงทำให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีการเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์เชิงธุรกิจให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดดังกล่าว เพราะบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวอาจเป็นผู้ที่กำลังให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์อยู่ในขณะนั้น สำหรับหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญหรือมีสัดส่วนของข่าวประชาสัมพันธ์ธุรกิจท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ รักอุบล คือร้อยละ 21.16 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญหรือมีสัดส่วนของข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ชาวภูมิภาค คือมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.05 ของเนื้อหาในการเสนอข่าวทั้งหมด

ส่วนปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ไม่มีการนำเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์ธุรกิจเลยนั้น ก็เนื่องมาจากเหตุผลเดิม นั่นคือ สื่อมวลชนทั้งสองประเภท เป็นหน่วยงานในสังกัดของรัฐเหมือนกัน ซึ่งไม่มีนโยบายในการประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจให้กับองค์กรเอกชน แต่มีนโยบายในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ดังนั้นเนื้อหาของข่าวที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์เชิงธุรกิจจึงไม่ปรากฏให้เห็นเลยในสื่อมวลชนทั้งสองประเภท

2. เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวหลากหลายที่สุดคือ ตั้งแต่ ร้อยละ 18.07 (หนังสือพิมพ์รักอุบล) ไปจนถึงร้อยละ 74.35 (หนังสือพิมพ์ชาวภูมิภาค) ในขณะที่สื่อวิทยุมีสัดส่วนของข่าวดังกล่าว อยู่ระหว่าง ร้อยละ 64.26 (รายการข่าวท้องถิ่น) ถึงร้อยละ 68.96 (รายการข่าวบ้านเฮา) ส่วนสื่อโทรทัศน์ มีสัดส่วนร้อยละ 65.29

จะเห็นได้ว่าในสื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละ รายการ / ฉบับ ต่างก็ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาในสัดส่วนที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างสัดส่วนที่มากที่สุดกับสัดส่วนที่น้อยที่สุด นอกจากนี้ในสื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ก็ยังให้ความสำคัญกับประเภทของการพัฒนาในสัดส่วนที่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน

และเมื่อหันมาพิจารณาถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทของการพัฒนาในแต่ละด้าน จะพบว่า สื่อมวลชนแต่ละประเภท หรือแต่ละรายการ / ฉบับ ได้มีการนำเสนอเนื้อหาที่มีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และที่แตกต่างกันด้วย นั่นคือ

2.1 บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ

สื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ นำเสนอเรื่องราวที่คล้ายคลึงกัน คือส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของภาครัฐที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการส่งเสริมเศรษฐกิจการเกษตร และการรายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระดับของข่าวจะพบว่า เนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียงแต่ละรายการ และหนังสือพิมพ์ แต่ละฉบับ ให้ความสำคัญกับข่าวสารในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก ในขณะที่สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์กลับมีการนำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2.2 บทบาทในการพัฒนาสังคม

ลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาสังคม ที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสำนึกในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม และการปลูกฝังจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม อย่างไรก็ตามยังพบว่า ข่าวที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และวิทยุทั้งสามรายการนั้น ยังมีเนื้อหาในลักษณะที่เป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมสิทธิเด็ก และการสะท้อนปัญหาสังคมในเรื่องอาชญากรรมและยาเสพติด ปรากฏให้เห็นอยู่บ้างเล็กน้อย ส่วนระดับของข่าวนั้น สื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท และแต่ละรายการ / ฉบับ ต่างก็ให้ความสำคัญกับข่าวสารเพื่อการพัฒนาสังคมในระดับท้องถิ่นเป็นสำคัญ

2.3 บทบาทในการพัฒนาการศึกษา

เมื่อศึกษาถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาการศึกษา จะพบว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ (แต่ละฉบับ) นำเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นการรายงาน หรือการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของหน่วยงานในแวดวงการศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว ในขณะที่สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง นำเสนอข่าวสารทั้งในลักษณะดังกล่าวข้างต้น และยังมีข่าวสารในลักษณะที่เป็นการสอนหรือการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนด้วย (สื่อวิทยุที่มีแสดงบทบาทในการสอนหรือให้ความรู้ ได้แก่ รายการข่าวบ้านเฮา)

ส่วนระดับของข่าวที่มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ นั้น ต่างก็ให้ความสำคัญกับข่าวสารในระดับท้องถิ่น เป็นสำคัญ

2.4 บทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุข

สื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ต่างก็นำเสนอข่าวสารที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนาการสาธารณสุขในลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน และบ่อยครั้งก็เป็นเรื่องเดียวกัน โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรักษาสุขภาพอนามัย และ

การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมในด้านสาธารณสุขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

2.5 บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย

สื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ มีลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัยในลักษณะที่แตกต่างกันไป นั่นคือ

- ในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องทั่ว ๆ ไป รวมไปถึงการรายงานสภาพอากาศและข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม

- ในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ เนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอุบัติเหตุ อาชญากรรม และข่าวประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ

- ในสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น) เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม การรายงานสภาพอากาศ รวมไปถึงประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ ส่วนในรายการข่าวบ้านเฮา นอกจากจะมีเนื้อหาในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีข่าวในลักษณะที่ทางรายการเรียกว่า ข่าวบริการประชาชน ปรากฏให้เห็นอยู่ด้วย นั่นคือ ประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่น สามารถแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางรายการได้ นอกจากนี้ยังพบว่า รายการข่าวบ้านเฮา มีปริมาณการนำเสนอข่าวสารที่สะท้อนบทบาทการให้ข้อมูลข่าวสารและการเตือนภัย ในสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ หรือเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ดังนั้น " รายการข่าวบ้านเฮา " จึงน่าจะเป็นรายการที่สามารถทำหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนท้องถิ่นได้มากกว่า รายการอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ

3. เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคี จะพบว่าสื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ต่างก็ให้ความสำคัญกับลักษณะเนื้อหาและสัดส่วนของปริมาณการนำเสนอที่แตกต่างกันไป นั่นคือ

- สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ มีสัดส่วนของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว ร้อยละ 4.16 ของเวลาที่ใช้ในการเสนอข่าวทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาของข่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น โดยเน้นหนักข่าวที่เป็นกิจกรรมในระดับจังหวัดเป็นหลัก ส่วนข่าวกิจกรรมในระดับอำเภอเป็นข่าวที่ปรากฏให้เห็นอยู่บ้างเล็กน้อย

- สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนของข่าวดังกล่าวที่แตกต่างกันค่อนข้างมากระหว่างสัดส่วนที่มากที่สุดและสัดส่วนที่น้อยที่สุด คือ ตั้งแต่ร้อยละ 2.32 (หนังสือพิมพ์รักอุบล)

ไปจนถึงร้อยละ 20.18 (หนังสือพิมพ์ชนสยาม) ส่วนลักษณะเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวนั้น ในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่คล้ายคลึงหรือเป็นเรื่องเดียวกับในสื่อโทรทัศน์ นั่นคือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น อย่างไรก็ตามลักษณะเนื้อหาของข่าวก็มีทั้งข่าวที่เป็นกิจกรรมในระดับอำเภอ และข่าวที่เป็นกิจกรรมในระดับจังหวัด

- สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น) มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวในลักษณะที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับข่าวที่ได้รับการนำเสนอในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และมีทั้งข่าวที่เป็นกิจกรรมในระดับอำเภอและระดับจังหวัด ส่วนรายการข่าวบ้านเฮา นับเป็นรายการที่มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว ในลักษณะที่หลากหลายกว่ารายการอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ นั่นคือ นอกจากจะมีข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นแล้ว ยังมีข่าวในลักษณะที่เป็นการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ระดับของกิจกรรมที่ได้รับการนำเสนอ ก็มีทั้งกิจกรรมในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล รวมไปถึงกิจกรรมในระดับชุมชน โดยข่าวในลักษณะดังกล่าวมักจะเป็นข่าวที่ได้รับแจ้งจากประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นหากพิจารณาในแง่ของความใกล้ชิดกับท้องถิ่น รายการข่าวบ้านเฮาก็น่าจะมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทของการรักษาเอกลักษณ์และการส่งเสริมความสามัคคีได้อย่างเข้าถึงและใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น มากกว่ารายการอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ

4. เมื่อศึกษาถึงเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า

- สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว ร้อยละ 7.50 ของเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด โดยเนื้อหาของข่าวนั้นมีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยทางอ้อมเป็นส่วนใหญ่ นั่นคือ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ซึ่งมีทั้งการเมืองในระดับประเทศ และการเมืองในระดับท้องถิ่น ส่วนเนื้อหาของข่าวที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยทางตรงหรือประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ในลักษณะที่เป็นการสะท้อนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นเนื้อหาที่ปรากฏให้เห็นเพียงเล็กน้อย ส่วนข่าวในลักษณะที่เป็นเรื่องร้องเรียนการทำงานของรัฐบาล เป็นข่าวที่ไม่ปรากฏให้เห็นเลย ในรายการข่าวท้องถิ่นทางโทรทัศน์

- สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง มีสัดส่วนของเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทดังกล่าว อยู่ระหว่างร้อยละ 1.64 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 9.84 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) โดยเนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในรายการข่าววิทยุทั้ง 3 รายการนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และการบริหารราชการในส่วนท้องถิ่น ส่วนข่าวในลักษณะที่เป็น

เรื่องร้องเรียนจากประชาชน และ ชาวตรวจสอบการทำงานของรัฐ เป็นชาวที่ยังไม่ปรากฏให้เห็นเลย ในรายการข่าวทางวิทยุทั้ง 3 รายการ

- สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนของเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทดังกล่าวอยู่ระหว่างร้อยละศูนย์นั้นคือ ไม่มีการนำเสนอเลย (หนังสือพิมพ์ฟรีด้อม) ไปจนถึงร้อยละ 17.44 (หนังสือพิมพ์อูบลรัตน์) จะเห็นได้ว่าในหนังสือพิมพ์ฟรีด้อมไม่ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวที่มีบทบาทดังกล่าวเลย ในขณะที่หนังสือพิมพ์อูบลรัตน์กลับให้ความสำคัญกับข่าวดังกล่าวในสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์อูบลรัตน์ยังมีลักษณะเนื้อหาของข่าวที่หลากหลายกว่าด้วย นั่นคือ มีทั้งข่าวในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยทางอ้อม ซึ่งได้แก่การให้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องของการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และข่าวในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นั่นคือ นอกจากจะมีข่าวที่เป็นเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชน หรือข่าวที่เป็นปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านแล้ว ยังมีข่าวที่เป็นการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการในท้องถิ่นปรากฏให้เห็นอยู่ด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์อูบลรัตน์เป็นหนังสือพิมพ์ที่นอกจากจะมีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยได้มากที่สุดแล้ว ยังสามารถทำหน้าที่เป็นเวทีสาธารณะให้กับประชาชนชาวบ้านได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ด้วย

ส่วนในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นั้น มีเนื้อหาของข่าวดังกล่าว ในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยทางอ้อมเพียงอย่างเดียว นั่นคือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง หรือการบริหารราชการในส่วนท้องถิ่น เป็นสำคัญ

5. เมื่อศึกษาถึงประเภทของแหล่งข่าว จะพบว่า สื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ต่างก็ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐมากที่สุดเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวอื่น ๆ แต่ก็ให้ความสำคัญในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไป นั่นคือ

- สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวร้อยละ 82.86 ของจำนวนความถี่โดยรวม โดยแบ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนกลางร้อยละ 20.78 และ บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 62.08 จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวของรัฐจากส่วนกลาง ในสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ซึ่งแหล่งข่าวดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการระดับสูงจากส่วนกลางที่มาปฏิบัติภารกิจในท้องถิ่น สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น นั้น ส่วนใหญ่ก็จะเป็นข้าราชการระดับสูงในท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด เกษตรจังหวัด นายอำเภอ เป็นต้น

- สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวอยู่ระหว่างร้อยละ 72.87 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 89.09 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) โดยแบ่งเป็น โดยแบ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนกลาง ระหว่างร้อยละ 0.79 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 12.73 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) และ บุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนท้องถิ่น ระหว่างร้อยละ 72.08 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 80.35 (รายการข่าวท้องถิ่น) จะเห็นได้ว่ารายการข่าวทางวิทยุให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลและหน่วยงานในสังกัดรัฐ ในสัดส่วนที่แตกต่างกันไป โดยรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวในสัดส่วนที่สูงที่สุด เมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ และสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในขณะที่รายการข่าวบ้านเฮา กลับให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยกว่ารายการอื่น ๆ และยังมีมุ่งเน้นความสนใจไปที่แหล่งข่าวของรัฐในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก

สำหรับลักษณะของแหล่งข่าวที่เป็นรัฐส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการรายงานถึงในรายการข่าวทางวิทยุ ทั้ง 3 รายการนั้น พบว่า รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้ และรายการข่าวท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นข้าราชการระดับสูงในท้องถิ่น เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ในขณะที่รายการข่าวบ้านเฮา ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวในทุก ๆ ระดับ คือมีตั้งแต่ข้าราชการระดับสูงไปจนถึงข้าราชการระดับล่างในท้องถิ่น ดังนั้นรายการข่าวบ้านเฮาจึงมีลักษณะของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารของฝ่ายบริหาร ได้อย่างกว้างขวางกว่ารายการข่าววิทยุอื่น ๆ และสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ

- สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าว ตั้งแต่ร้อยละ 59.09 (หนังสือพิมพ์สุดสยาม) ไปจนถึงร้อยละ 86.37 (หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค) โดยแบ่งเป็นแหล่งข่าวในระดับรัฐส่วนกลาง ตั้งแต่ร้อยละศูนย์ (หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์) ไปจนถึงร้อยละ 12.12 (หนังสือพิมพ์ชนสยาม) และ แหล่งข่าวในระดับรัฐส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ร้อยละ 52.27 (หนังสือพิมพ์สุดสยาม) ไปจนถึงร้อยละ 81.82 (หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค) จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ให้ความสำคัญกับระดับของแหล่งข่าวดังกล่าวในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไป แต่หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ ก็นับได้ว่ามีลักษณะที่โดดเด่นกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ นั่นคือการให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการรายงานหรืออ้างอิงถึงแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดรัฐส่วนกลางเลย

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของแหล่งข่าวดังกล่าว จะพบว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต่างก็ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นข้าราชการระดับสูงในท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการระดับสูงของจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นับเป็นแหล่งข่าวที่ถูกรายงานถึงมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าที่สื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท (ทุกรายการ / ฉบับ) ต่างก็ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐมากที่สุด เมื่อเทียบกับแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นแบบแผนของการสื่อสารที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากฝ่ายรัฐบาลเป็นหลัก ดังนั้นทิศทางการไหลของข่าวสารในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท จึงมีลักษณะเป็นแบบ Top to Down เป็นส่วนใหญ่

6. เมื่อศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

- สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวเพียง ร้อยละ 1.82 ของจำนวนความถี่โดยรวม จะเห็นได้ว่า เป็นสัดส่วนความถี่ที่น้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ และยังเป็นความถี่ที่น้อยกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของแหล่งข่าวดังกล่าว จะพบว่า เป็นแหล่งข่าวที่มีสายการบังคับบัญชาในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นับเป็นแหล่งข่าวที่ถูกรายการถึงบ่อยที่สุด ในขณะที่แหล่งข่าวในระดับรองลงมา เช่น สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกอบต. กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เป็นแหล่งข่าวที่ได้รับการรายงานถึงน้อยมาก หรือไม่ได้รับการรายงานถึงเลย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านอกจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ จะมีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจทางการสื่อสารไว้ที่หน่วยงานของภาครัฐเป็นหลักแล้ว ยังมีลักษณะของการสื่อสารที่ยังไม่สามารถกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นในทุก ๆ ระดับได้อย่างแท้จริง

- สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าว อยู่ระหว่างร้อยละ 3.47 (รายการข่าวท้องถิ่น) ถึงร้อยละ 6.14 (รายการข่าวบ้านเฮา) โดยลักษณะของแหล่งข่าวดังกล่าวในรายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการข่าวท้องถิ่น นั้น ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวในระดับผู้บริหารเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นับเป็นแหล่งข่าวที่ถูกรายงานถึงมากที่สุดในการข่าวทางวิทยุทั้งสองรายการ ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ส่วนในรายการข่าวบ้านเฮานั้น นอกจากจะมีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุดเมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ และเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ลักษณะของแหล่งข่าวยังมีความหลากหลายมากที่สุดด้วย นั่นคือ มีแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งในระดับสูงและในระดับล่าง โดยในระดับล่างนั้น ได้แก่ สมาชิกอบต. กำนัน และผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า รายการข่าวบ้านเฮามีลักษณะของการกระจายอำนาจทางการสื่อสารขององค์กรปกครองท้องถิ่น ได้อย่างทั่วถึงกว่ารายการอื่น ๆ และทั่วถึงกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ด้วย

- สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าว ตั้งแต่ร้อยละ 3.92 (หนังสือพิมพ์วันใหม่) ไปจนถึงร้อยละ 15.15 (หนังสือพิมพ์ชนสยาม) จะเห็นได้ว่า ในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ แต่หนังสือพิมพ์ชนสยามนับว่าให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุดเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ต่างก็มีลักษณะของแหล่งข่าวที่คล้ายคลึงกันนั่นคือ การให้ความสำคัญกับระดับผู้บริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นหลัก แต่ก็ยังมีการกระจายตัวมากกว่าในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ รวมไปถึงรายการข่าวท้องถิ่นและข่าวภูมิภาคอีสานใต้ ที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง นั่นคือ มีแหล่งข่าวที่เป็นนายกเทศบาล และนายกเทศมนตรี ปรากฏให้เห็นอยู่ด้วย ในขณะที่รายการดังกล่าวข้างต้น ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสำคัญ

7. เมื่อศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อมวลชนที่มีความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวมากที่สุด คือ มีสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 4.55 (หนังสือพิมพ์ข่าวภูมิภาค) ไปจนถึงร้อยละ 27.27 (หนังสือพิมพ์สุดสยาม) รองลงมาคือสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวร้อยละ 4.42 ในขณะที่สื่อมวลชนประเภทวิทยุมีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวน้อยที่สุด คืออยู่ระหว่าง ร้อยละ 1.39 (รายการข่าวบ้านเฮา) ถึงร้อยละ 2.31 (รายการข่าวท้องถิ่น)

ปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์มีความถี่ของแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจมากที่สุดก็เนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาองค์กรธุรกิจเพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงต้องมีการเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานในแวดวงธุรกิจ สัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวจึงปรากฏให้เห็นมากที่สุดในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์

สำหรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจจะได้รับการรายงานถึงก็ต่อเมื่อเป็นข่าวที่องค์กรธุรกิจนั้นๆ ได้ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม หรือเป็นข่าวในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว เช่น ข่าวปัญหาเศรษฐกิจที่มีการสัมภาษณ์หรืออ้างอิงถึงหน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ เป็นต้น

8. จากการศึกษาถึงแหล่งข่าวที่เป็นประชาชน พบว่า สื่อมวลชนแต่ละประเภท แต่ละรายการ / ฉบับ ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวดังกล่าวในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกันไป นั่นคือ

- ในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ มีสัดส่วนความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าว ร้อยละ 10.91 ของความถี่โดยรวม ซึ่งแหล่งข่าวดังกล่าวมีทั้งในลักษณะที่เป็นกลุ่มบุคคลและปัจเจกบุคคล ที่มา

จากหลากหลายสาขาอาชีพ เช่น กลุ่มแม่บ้าน นักเรียน นักกีฬา ชาวบ้าน ฯลฯ แต่โดยส่วนใหญ่แหล่งข่าวที่เป็นเกษตรกร มักจะปรากฏให้เห็นค่อนข้างมากที่สุด

- ในสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง มีสัดส่วนของแหล่งข่าวดังกล่าวอยู่ระหว่างร้อยละ 3.64 (รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้) ถึงร้อยละ 19.60 (รายการข่าวบ้านเฮา) จะเห็นได้ว่ารายการข่าวบ้านเฮาให้ความสำคัญกับเสียงของประชาชนมากกว่ารายการอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่น สามารถแจ้งข้อมูลข่าวสารเข้ามายังรายการได้ ซึ่งมีทั้งประชาชนในลักษณะที่เป็นกลุ่มบุคคลและปัจเจกบุคคล ที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ ในขณะที่รายการข่าวภูมิภาคอีสานใต้และรายการท้องถิ่น มีแหล่งข่าวในภาคประชาชนปรากฏให้เห็นในลักษณะที่เป็นหมู่เหล่า หรือกลุ่มบุคคลเท่านั้น

- ในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีความถี่ของแหล่งข่าวดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมากระหว่างสัดส่วนที่น้อยที่สุดและสัดส่วนที่มากที่สุด คือตั้งแต่ร้อยละศูนย์ หรือ ไม่มีการรายงานถึงแหล่งข่าวดังกล่าวเลย (หนังสือพิมพ์ชนสยาม) ไปจนถึง ร้อยละ 19.35 (หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์) จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ชนสยามไม่ให้ความสำคัญกับเสียงของประชาชนเลย ในขณะที่หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์กลับให้ความสำคัญกับเสียงของประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น

9. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับบทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวในสื่อมวลชนแต่ละประเภท ผลการศึกษาพบว่า แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ เป็นแหล่งข่าวที่มีสัดส่วนมากที่สุดในบทบาททุกด้านที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวในสื่อมวลชนทุกประเภท ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แหล่งข่าวดังกล่าวเป็นแหล่งข่าวที่สื่อมวลชนทุกประเภท เห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุด สำหรับการให้เป็นผู้ดำเนินการกำหนดบทบาททุกบทบาท นั่นคือ ไม่ว่าจะเนื้อหาของข่าวจะสะท้อนบทบาทอะไรก็ตาม แต่ผู้ดำเนินการกำหนดบทบาทจะต้องเป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐเป็นหลัก ซึ่งเท่ากับเป็นการตอกย้ำให้เห็นทิศทางการของสื่อสารที่มีลักษณะเป็นแบบ Top - Down และสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางของการแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ (การพัฒนา การรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และการส่งเสริมประชาธิปไตย) ที่ถูกกำหนดมาจากรัฐบาล

อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนบางประเภท หรือบางรายการ / ฉบับ ก็สามารถสะท้อนเสียงของแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ ได้อยู่บ้าง สำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ นั่นคือ

- รายการข่าวบ้านเฮา ที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง มีแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนปรากฏให้เห็นมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา และบทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และส่งเสริมความสามัคคี ดังนั้นในทิศทางของ

การแสดงบทบาทดังกล่าว รายการข่าวบ้านเฮาก็สามารถทำหน้าที่สะท้อนเสียงของประชาชนได้มากที่สุด

- หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ปรากฏให้เห็นค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา ดังนั้นในทิศทางของการสื่อสารเพื่อการแสดงบทบาทดังกล่าว หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์สามารถกระจายอำนาจทางการสื่อสารจากหน่วยงานรัฐไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นได้มากที่สุด

- หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย มีแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรธุรกิจ ปรากฏให้เห็นในสัดส่วนที่ค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการพัฒนา ดังนั้นในทิศทางของการแสดงบทบาทดังกล่าว หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัยก็สามารถทำหน้าที่สะท้อนเสียงขององค์กรธุรกิจได้มากที่สุด ลักษณะดังกล่าวนี้สามารถกระตุ้นให้หน่วยงานหรือองค์กรธุรกิจหันมาให้ความสนใจหรือมีส่วนร่วมกับการพัฒนาได้อีกทางหนึ่ง

- หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ มีแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนปรากฏให้เห็นมากที่สุดเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ให้ความสำคัญกับเสียงของประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางการเมือง จึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยแบบทางตรง ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมสมัยใหม่

กล่าวโดยสรุป สื่อมวลชนทุกประเภทต่างก็ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐมากที่สุด ในขณะที่แหล่งข่าวที่เป็นประชาชนกลับได้รับความสำคัญในสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งข่าวดังกล่าว ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นทิศทางของการสื่อสารในสื่อมวลชนทุกประเภท ที่มีลักษณะเป็นแบบ Top to Down นั่นคือ ภาครัฐหรือองค์กรผู้กำหนดนโยบายเป็นผู้ใช้สื่อมวลชนเพื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร หรือนโยบายของตน ไปสู่ประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่ภาคประชาชนกลับมีสถานะเป็นเพียงผู้รับฟังหรือผู้ปฏิบัติตามนโยบายเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ลักษณะการสื่อสารแบบ Bottom - Up ที่ประชาชนเป็นผู้กำหนดทิศทางการสื่อสาร ก็ปรากฏให้เห็นอยู่บ้างในรายการข่าวบ้านเฮา และหนังสือพิมพ์อุบลรัตน์ นั่นคือประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้ใช้สื่อมวลชนเพื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร หรือความต้องการของตนไปยังฝ่ายรัฐ หรือบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง